

Ikt. sz.: MGB-41/21-2/2019.

MGB-8/2019. sz. ülés
(MGB-20/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottságának**
2019. október 29-én, kedden 9 óra 05 perckor
az Országgyűlés Irodaháza I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása</i>	5
<i>Elnöki ügyrendi javaslat</i>	5
<i>Dr. Nagy István agrárminiszter meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)</i>	5
<i>Dr. Nagy István tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	14
<i>Dr. Nagy István válaszai, reflexiói</i>	24
<i>A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat (Részletes vita) (Vitához kapcsolódó bizottság)</i>	34
<i>Egyebek</i>	36
<i>Az ülés berekesztése</i>	37

Napirendi javaslat

1. Dr. Nagy István agrárminiszter meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)
2. A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/7556. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Font Sándor (Fidesz), a bizottság elnöke és
Czerván György (Fidesz), a bizottság alelnöke

Gyórfy Balázs (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Magyar Zoltán (Jobbik), a bizottság alelnöke
 Dankó Béla (Fidesz)
 Dr. Fazekas Sándor (Fidesz)
 Dr. Steinmetz Ádám (Jobbik)
 Csárdi Antal (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Lázár János (Fidesz) dr. Fazekas Sándornak (Fidesz)
 Pócs János (Fidesz) Dankó Bélának (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Horváth Zoltánné bizottsági főmunkatárs
 dr. Dobos Evelin bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Jakab István (Fidesz) országgyűlési képviselő
 Dr. Nagy István agrárminiszter
 Bécsi József főosztályvezető (Pénzügyminisztérium)

Megjelentek

Farkas Sándor államtitkár (Agrárminisztérium)
 Dr. Feldman Zsolt államtitkár (Agrárminisztérium)
 Kis Miklós államtitkár (Agrárminisztérium)
 Dr. Rác András államtitkár (Agrárminisztérium)
 Zambó Péter államtitkár (Agrárminisztérium)
 Zsigó Róbert államtitkár (Agrárminisztérium)
 Belánszky-Demkó Zsolt helyettes államtitkár
 (Agrárminisztérium)
 Náray Katalin vezető-kormányfőtanácsos
 (Pénzügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 05 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait, köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket, köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését; többen vagyunk a szokásosnál ilyen megfigyelőkből, ami érthető, hiszen szeretettel köszöntöm dr. Nagy István agrárminisztert is, aki az első napirendi pont főszereplője lesz! Hogy ez hivatalosan is megvalósulhasson, ezért kérdezem, hogy a kiküldött napirenddel kapcsolatosan kérdés, észrevétel van-e a bizottság tagjai részéről. *(Senki nem jelentkezik.)* Nincsen. Akkor kérdezem, hogy ki az, aki egyetért azzal, hogy a jelzett napirend szerint haladjunk a mai bizottsági ülésen. Aki ezzel egyetért, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Ez egyhangú. Ezek szerint fogunk haladni.

Elnöki ügyrendi javaslat

Az első napirendi pont megnyitása előtt, ha kérhetem, mivel ez az ülésterem majd átadásra kell hogy kerüljön, mert a miniszter úrnak egy másik bizottság előtt, a Fenntartható fejlődés bizottsága előtt is meghallgatása lesz, ezért javaslatot teszek egy időkeretben történő tárgyalásra – bízom benne, hogy a megajánlott, javasolt keretek mindenkinek elégségesek lesznek gondolatai, véleménye, kérdései elmondására. Azt javaslom, hogy a miniszter úr mintegy negyven percben adhassa elő az elmúlt egy év általa fontosnak tartott mezőgazdasági eseményeit, a bizottsági tagoknak hét percet javaslok a hozzászólások, kérdések, észrevételek elmondására, ugyanezt a javaslatot teszem a majd esetleg más frakciók részéről megérkező, nem első helyen bizottsági tagok – gondolok itt az MSZP és a DK képviselőjére –, valamint a nemzetiségi szószóló kapcsán, ha esetleg részt vesz majd az ülésen, viszonyválaszra a miniszter úrnak harminc percet javaslok, ez túl-ig határos természetesen, ha olyan súlyú a kérdés, akkor nem állítjuk meg az órát, és ekkor, hogyha a miniszter úr viszonyválasza után még a tagoknak bármilyen kérdésük, észrevételük lenne, akkor két percet javaslok arra, hogy nagyon röviden reflektáljanak esetleg a miniszter úr viszonyválaszára. Ha ezt így elfogadjuk, akkor nagyjából belül maradunk azon az időkereten, ami a miniszter úr idejét és a teremidőt tekintve a rendelkezésünkre áll. Kérdezem, hogy ki az, aki egyetért az imént ismertetett ügyrendi javaslattal. Aki ezzel egyetért, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen, egyhangú. Ezek szerint fogunk haladni.

Dr. Nagy István agrárminiszter meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Az első napirendi pont dr. Nagy István agrárminiszter meghallgatása. Megadom a szót a miniszter úrnak.

Dr. Nagy István tájékoztatója

DR. NAGY ISTVÁN agrárminiszter: Köszönöm szépen. Igen tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és Uraim! Több mint egy évvel ezelőtt, amikor itt ültem ezen a széken, akkor arra tettem ígéretet mindnyájuk felé,

hogy a magyar mezőgazdaság versenyképességét fogjuk előtérbe helyezni, hogy minden olyan intézkedés, amelyet hozunk és foganatosítunk, azt a célt fogja szolgálni, hogy a magyar gazdák jövedelemviszonyai, versenyképességi szintje, színvonala javulni tudjon. Azt kell mondjam önöknek, hogy a magyar gazdák megtanultak termelni, hiszen '10 és '18 között több mint 130 százalékos termelésbővüléssel lehetett számolni, ugyanakkor azt láttuk, hogy európai uniós vetélytársaikhoz képest az egy hektáron megtermelhető jövedelem viszonylatában a felénél tartunk, tehát elmaradások vannak. Tartozunk annyival a gazdatársadalomnak, hogy az intézkedéseinket úgy csoportosítsuk, úgy irányítsuk, hogy versenyképesek tudjanak lenni, hiszen a versenyképesség számos jövőbeni gondunkra, problémánkra is megoldásokat tud kínálni, hiszen harminc év telt el a rendszerváltás óta, az akkor fiatal, lelkes gazdák mára már deresedő fejjel tekintgetnek hátra és oldalra, hogy jön-e, aki átveszi a gazdaságot tőlük, és egy versenyképesebb gazdaságot, egy nagyobb jövedelmet termelő gazdaságot mindig szívesebben vesznek át a fiatalok. Úgyhogy ezen elhatározás céljából és mentén dolgoztunk az elmúlt több mint egy esztendőben.

A mezőgazdaság teljesítménye 2018-ban elérte a 2720 milliárd forintot, a mezőgazdasági beruházások növekedési üteme 2019. I. félévében tovább nőtt, meghaladta a 17 százalékos bővülést. A nemzetgazdaság I. féléves külkereskedelmi többletéhez az agrár- és élelmiszeripar 54,12 százalékkal járult hozzá, maga a többlet közel 1,7 milliárd euró volt. Az agrárexport aránya a teljes nemzetgazdasági exporton belül tavaly 8,3 százalék volt, 2018-ban minden idők második legmagasabb értékét tudta elérni.

Azt kell mindenképpen megvizsgálnunk, termelékenységünk jó mutatója, hogy Magyarországon 1519 euró az egy hektárra jutó kibocsátás, az új tagállamokban, tehát a velünk együtt bekerült tagállamokban csak 1380 euró, a régi tagállamokban pedig – ami nekünk nagyon számít – 2593 euró. Van tehát mit tennünk, ezért is kellett az intézkedésünk fókuszait mindig a versenyképesség javításának célja felé fordítani.

Hadd kezdjem azzal önöknek, hogy az elmúlt esztendőre a stabilitás, a kiszámíthatóság és a zökkenőmentes előlegkifizetések voltak a jellemzők, amelyek összefoglalóan jellemzik a tevékenységünket. Magyarország közvetlen agrártámogatási kerete meghaladja az évi 400 milliárd forintot, és ezzel évről évre mintegy 170 ezer vidéki család megélhetéséhez, közel 5 millió hektár termőföld megműveléséhez tudunk hozzájárulni. Azt kell mondjam, hogy a támogatási rendszer meglévő elemei jól működnek.

Jóváhagyattuk 2025-ig Brüsszelben az uniós közvetlen támogatásban nem részesülő sertés- és baromfiágazat állatjóléti támogatásait, és növelni tudtuk a rájuk fordítható éves keretet is: a sertésnél mintegy 10,5 milliárd, a baromfinál 13,2 milliárd forint, támogatás formájában nyújtható összeget tudtuk finanszírozni.

A mezőgazdasági termelés támogatása érdekében 2019-ben több új jogcímet is indítottunk. Felelősséggel tartozunk a hungarikumainkért, és ilyen a fűszerpaprika-termesztés. Ahhoz, hogy a fűszerpaprika-termesztés volumenét, mennyiségét növelni tudjuk, és minőségét meg tudjuk őrizni, ahhoz támogatást kellett nyújtanunk, ezért bevezettünk a fűszerpaprikaszárítmány-előállítók részére egy új támogatási elemet, amely a szárításban, illetve a vetőmag-utánpótlásban nyújtott számukra segítséget, mintegy 500 millió forintos kerettel tudtuk ezt a támogatást tenni.

A méhészek számára is bevezettünk egy új támogatási formát, hiszen a beporzás jelentősége végtelenül fontos az ökológiai egyensúly fenntartása érdekében.

A tenyészbika-tenyésztés beállításának támogatásához, komlóültetvény létesítésének támogatásához, haszongalamb, húsgalamb vásárlásához és természetesen nem lehetett figyelmen kívül hagyni azokat az időjárási tényezőket sem, amelyeket a különböző viharok okoztak, tehát a viharkárok mérséklésére, kompenzálására is bevezettünk egy támogatási rendszert. Kárenyhítő jutatás címén 7,6 milliárd forint került kifizetésre a díjtámogatott biztosítási rendszerben, a díjállomány 2019-ben megközelíti a 11 milliárd forintot.

Szeretnék jelezni a bizottság felé egy nagyon kiemelkedő eredményt. A tavaly induló országos jégkármegeelőzési rendszer hatására a jégkármegeelőző rendszer közel a harmadára csökkentette azokat a károkat, amelyeket korábban a jégkár miatt kellett elszemvednie a mezőgazdaságnak.

Szeretném jelteni a bizottságnak, hogy eredményesen tárgyalunk a közös agrárpolitika 2020 utáni időszakának helyzetéről, szakmai szabályairól. A kormány álláspontja e téren teljesen egyértelmű: nem kérhetünk többet a gazdáktól kevesebbért. Mindenképpen szeretnénk megőrizni azokat az uniós forrásokat, amelyekkel a magyar gazdák versenyképességét, termelésének eredményességét segíteni tudjuk az elkövetkező időszakban. Folyamatosan tárgyalunk a 2020-27 közötti időszak támogatási rendszerét megalapozó közös agrárpolitikai stratégiai terv előkészítéséről, és egyre több szövetségest tudunk begyűjteni. Szeretném jelezni, hogy a visegrádi négyek között kiváló együttműködés van, napi szintű egyeztetés van – nagyon jó hír számunkra, hogy vélhetően az új agrárbiztos is lengyel származású lesz, tehát egy két lábbal a földön járó gazdáról beszélhetünk majd, aki érti ezeket a problémákat –, és nagyon jó érzés számomra az, hogy csatlakozott e négyeshez a baltikumi és a balkáni országok közössége is, így tizenhárman tudunk haladni előre, és tudjuk képviselni a magyar gazdák érdekeit. Kiemelkedő az együttműködés a francia gazdákkal, hiszen ott egy nagy gazdatársadalomról, egy erős tagországról beszélhetünk, és a spanyolokkal és az olaszokkal is. Azt remélem, hogy így, felvállalva a visegrádi négyek, plusz a balkáni, baltikumi országok véleményét, ennél a tárgyalóasztalnál Magyarország szerepe meghatározó tud lenni.

Szeretném jelezni önök felé, hogy a versenyképességünk egyik leginkább jó mutatója a fejlesztések mennyisége. Immár 678 milliárd forintot tesz ki az agrárhitel-állomány, miközben az ágazat a legalacsonyabb csődrátájú, 1,4 százalékos a nemzetgazdaságon belül, azaz azt kell mondjam, hogy a gazdák nagyon jól használják fel azokat a hitellehetőségeket, hitelforrásokat, amelyeket biztosítunk a számukra, és ezért nagyon fontos, hogy mind a növekedés ütemét, mind a fejlesztés ütemét tudjuk segíteni ezekkel a hitelekkel. Az Agrár-vállalkozási Hitelgarancia Alapítványon keresztül évente közel 900 millió forint kezesidíj-támogatást biztosítunk, és ezzel kulcsszerepünk van a kkv-k hitelhez jutásában: mintegy 19 ezer ügyletben 307 milliárd forint összegű hitel felvételét tudtuk elősegíteni. A hároméves futamidejű Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel, jelenlegi hitelállománya 86 milliárd forint. Kiemelt támogatási programban eddig 494 vállalkozás jutott összesen 3,9 milliárd forint összegű kamat- és költségmentes hitelhez.

Megvizsgáltuk azt a lehetőséget, hogy a Vidékfejlesztési Operatív Program keretén belül a gazdák hogyan és miként pályáztak. Azt láttuk, hogy minden egyes pályázati forrásunkra többszörös túligénylés jelentkezett a gazdák részéről – nyilván érzékelték azt, hogy ha ők versenyképesebbek akarnak lenni, ahhoz fejleszteni kell, a fejlesztésekhez pedig forrásokra van szükség. De azt is láttuk, hogy négy-öt-, néha tízszeres túljelentkezés volt egy-egy pályázati jogcímre, láttuk azt, hogy nincs elegendő forrás, csak szándék van a gazdák részéről ahhoz, hogy fejleszteni tudjanak. Ezért döntöttünk arról, hogy egy új lehetőséget indítunk a gazdatársadalom felé, ezért 2019 szeptemberében mintegy 100 milliárd forint hitelkeretig elindítottuk a beruházásokat segítő hitelekhez kapcsolódó kamattámogatási programunkat, ami azt jelenti magyarra lefordítva a gazdák számára, hogy így egy mintegy 0,5 százalékos kamatozású hitellehetőséghez tudnak jutni a gazdák, és ez mind a mezőgazdaságban, mind az élelmiszeriparban korlátok nélkül felhasználható az ő számukra. Azt hiszem, ez egy olyan lehetőség, hogy azok a gazdák, akik fejleszteni akartak, szándékuk volt, önrészüket ehhez a fejlesztéshez, de nem tudtak nyerni a pályázatokon, azok a megalapozott üzleti tervükre hagyatkozva jó eséllyel be tudják fejezni vagy el tudják indítani ezeket a beruházási szándékaikat, ami pedig a mezőgazdaság versenyképessége szempontjából nélkülözhetetlen, hiszen azt látjuk a nemzetközi trendek alapján, hogy gazdasági visszaesés várható egész Európában. Nagyon szeretnénk, hogy Magyarországon az agrárium és az élelmiszeripar teljesítménye mérsékelje vagy kompenzálja azokat a negatív hatásokat, amelyek begyűrűzni próbálnak az Európai Unión belülre.

Nagyon fontos a versenyképesség szempontjából, hogy csökkentjük a termelői kiszolgáltatottságot. Ezért amikor az elmúlt időszakban mind az almatermelőknél, mind a zöldség-, gyümölcsstermelőknél szembesültünk azzal, hogy bizony nehézségek vannak, hiszen egy szétterjedt gazdatársadalom néz szembe egy sokkal nagyobb, egységesebb felvásárlói rendszerrel vagy feldolgozóiparral, akkor kell, hogy védelmet tudjunk nyújtani a gazdáknak is. Ezeket a piaci nehézségeket, zavarokat tudtuk kezelni a hosszú távú szerződés azon kötelező előírásaival, amelyekkel ezt a termelői kiszolgáltatottságot mérsékelni tudtuk. Azt látjuk, hogy ez egészen kiválóan működött mind a meggytermesztők problémáinak kezelésében, mind aztán az almatermesztők problémáinak kezelésében.

A kiemelt termelői igényekre válaszként a mai napon benyújtottuk a parlament elé az öntözéses gazdálkodásról szóló törvényjavaslatot, amely rögzíti, hogy az öntözés közérdek. Azt hiszem, a versenyképességünkre, a gazdák kiszolgáltatottságának csökkentésére, az éghajlatváltozás nehézségeire, a klímaváltozás negatív hatásaira, a termelés biztonságára az egyik legnagyobb fokban úgy tudunk reagálni, hogy elősegítjük a gazdák számára az öntözéshez való minél szélesebb körű hozzájutást. Láthatjuk azt, hogy ma Magyarországon 87,5 ezer hektáron öntöznek a gazdák, ami nyilván elfogadhatatlan, a nemzetközi trendek szerint is nem a 2 százalékos, hanem a 8 százalékos öntözésmérték az, ami elfogadható.

Az Agrárgazdasági Kamarával közösen felmérést készítettünk arról, hogy hol található gazdai öntözési szándék, mellévetítettük azokat a lehetőségeket, ahol már kiépített, csak éppen elhanyagolt vagy nem működésben tartott nyomvonalak vannak, és ahol az átfedéseket találtuk, ott tudjuk a legelőször, a leghatékonyabban megindítani azokat az öntözési módokat, amelyekkel a termelést biztonságosabbá tudjuk tenni. Emellett

gyors és hosszú távú intézkedéseket is hoztunk. A rövid távú intézkedések azok voltak, hogy kibővítettük az öntözési időszakot, előrébb is hoztuk egy hónappal, illetve kitöltük egy hónappal, és bevezettük a rendkívüli öntözés lehetőségét is, hogy a gazdák a termelés biztonsága érdekében díjmentesen vízhez, illetve kedvezményes áron öntözővízhez tudjanak jutni. Döntött a kormány arról, hogy tíz éven keresztül évi 17 milliárd forintot biztosít azokra az infrastrukturális felújításokra, amelyek a különböző öntözési beruházások működőképességét eredményezik, azaz a csatornanyomvonalak megújítására, azon infrastruktúrák, szivattyúházak megépítésére, amelyek lehetővé teszik azt, hogy a vizet oda tudjuk vezetni a gazdák elé.

Azt remélem, hogy képviselőtársaim, tanulmányozva majd az öntözésitörvény-javaslatot, egy olyan törvényjavaslatot láthatnak, amely arról szól, hogyan tudjuk teljességgel leegyszerűsíteni, hogyan tudunk egészen rövid idő alatt olcsón vízjogi létesítési engedélyt, illetve magát az egész öntözési beruházás kivitelezését a gazdák számára biztosítani sokkal kevesebb engedélyezési eljárással, hiszen azzal, hogy létrejött és megalakítottuk a minisztérium keretén belül a Nemzeti Öntözési Központot, azzal kialakult egy olyan intézményesített szervezete is az öntözésnek, amely azt a célt szolgálja, hogy a gazdák bejelentik az öntözési igényüket, megadják azt a helyrajzi számot, hogy hol kívánnak öntözni, a többit pedig, mindent mi végzünk el a lehető legrövidebb időn belül, azaz a célunk az, hogy 42 nap alatt mindenkinek a kezében legyen az az engedély, amellyel az öntözést el tudja indítani; onnantól már csak a beruházást kell neki elvégeznie, amihez szintén tanácsként olyan öntözési modelleket, terveket tudunk adni az ő számára, amelyek az adott területre a legmeghatározóbb és a legmegbízhatóbb öntözési technológiát fogják szolgáltatni az ő számára.

A parlament augusztus 1-jei hatállyal elfogadta az új állattenyésztési törvényt. Ez egy nagyon fontos új törvény volt, hiszen egy 25 éves törvényt múltunk felül. Ezt a törvényt mind az európai uniós igényeknek, mind a XXI. század követelményeinek megfelelően alkottuk meg, az állatgenetikai erőforrások és azok sokféleségének megőrzését, a magas színvonalú tenyésztői munka támogatásával az ágazat versenyképességének növelését, a tenyésztőszervezetek fajtafenntartó munkájának korszerű szabályozását, az állati szaporítóanyag előállításának, forgalmazásának, valamint felhasználásának az előremutató szabályozását rendeztük ebben a törvényben, és példát is mutattunk vele, hiszen a dereguláció hatására egységes törvényi, kormányrendeleti és miniszteri rendeleti jogszabálycsomagot alkottunk, amely ágazati szabályozásban példaértékű Magyarországon.

Megkezdtük Magyarország digitális agrárstratégiájának a megvalósítását, elsőként fogadtunk el az Európai Unióban digitális agrárstratégiát. Azt hiszem, hogy igyekeztünk megfelelő válaszokat keresni a XXI. század kihívásaira és mindazokra a nehézségekre vagy problémákra, amelyek előttünk állnak.

Fejlesztjük a hazai agrárkutatói hálózatot. A Nemzeti Agrárkutatói és Innovációs Központot megerősítettük az Agrárgazdasági Kutatóintézet integrálásával, azaz a két intézet integrálásával egy olyan központi erőbázist és tudásbázist hoztunk létre, amely a leggyorsabb, napi szintű kihívásokra képes azonnali választ adni, és az erőforrások összpontosításával egy olyan új lehetőséghez tudunk jutni, amely mindenképpen előrevetíti és elősegíti az agrárium megerősödését.

Nemzetközi kutatás-fejlesztési kezdeményezéseink vannak, a BIOEAST sikeresen lobbizik az európai uniós kutatási alapokból való forrásjutásért, és természetesen a Horizont 2020 partnerségek is egyre inkább eredménnyel járnak Magyarország részére.

Nagyon fontos, amiről most szeretnék beszélni, hiszen sikerült növelnünk a termelői összefogást. Sikerült megértetni a magyar gazdákkal azt, hogy külön-külön mindig hátrányban leszünk az értékesítési vagy kiskereskedelmi láncokkal szemben, muszáj összefognunk, és ezeket a termelői együttműködések sikertelenségét erősíteni, hiszen 18 új termelői csoportot és 9 zöldség-gyümölcs termelői szervezetet ismertünk el. Szeretném jelezni, hogy ma már a mintegy 250 termelői összefogás és a másodszintű szervezet több ezer termelő számára érdemben növeli a piaci stabilitást a különböző ágazatokban. Végtelenül fontos az, hogy minél inkább erősítsük ezeket a termelői összefogásokat, hiszen ez az ágazat kifehéredését és a versenyhelyzet realizálását is sokkal inkább elő tudja segíteni.

Dolgozunk a minisztériumban a generációváltást segítő program kapcsán is, az Agraria és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara bevonásával egyeztetések zajlanak arról, hogy milyen jogszabály-egyszerűsítést, támogatási, képzési és kommunikációs elemeket tartalmazzon az a jogszabály, amely lehetővé teszi a különböző családi birtokok átadását az utódok számára, vagy akár az értékesítését is. Hogyha belegondolnak, nagyon komoly kihívások előtt állunk, hiszen ma a fennálló törvények szerint egy gazdaságot nagyon nehéz átadni, ha mondjuk az egyik gyermekünknek akarjuk átadni, hogy vigye tovább, hiszen az öröklési jogszabályok ma még ezt kevésbé teszik lehetővé. Az egyszerű megoldás a végrendelkezés, amellyel ezt lehetővé lehet tenni, de joggal teszik fel a gazdák a kérdést, hogy miért kell várni addig, amíg meghalnak, miért nem tudnak nyugdíjba vonulni – hogy szép szóval fejezzem ki. Dolgoznunk kell tehát azon, hogy lehetővé tegyük azt a jogszabályi környezetet, amely mentén a gazdák jogszerűen át tudják adni a családtagjaiknak a gazdaság működtetését.

Kidolgoztuk a 2019-22 közötti Magyar Méhészeti Nemzeti Programot. Szeretném jelezni, hogy 2020-tól további 25 százalékkal növekedett a Méhészeti Nemzeti Program támogatása, hiszen az eddigi 788 millió forintos forrás 998,5 millió forintos forrássá bővült, ráadásul ez a 998,5 millió forint az egyik, európai uniós lába, és ehhez a nemzeti kormány hozzáteszi a másik ugyanekkora összeget, tehát 2020-ban a hazai forrásokkal együtt mintegy 6 milliárd forint támogatás érkezik már a méhészeknek.

Beporzási támogatásként bevezettük méhcsaládonként a családhoz kötött támogatást, ami 500 forintos egyedenkénti támogatás volt, de jelzem a bizottság felé azt, hogy intézkedéseket fogantatunk azért, hogy a következő esztendőben ez a támogatás már ezer forint legyen méhcsaládonként. Azt látjuk, hogy az ökológiai egyensúly fenntartásához a mézpiaci helyzet rendezetlensége, Európa importméznek való kiszolgáltatottsága okán, folytán muszáj vagyunk a méhészeket védeni, hogy a méhállományukat továbbra is fenntartsák, hiszen ki kell mondanunk azt a nagyon súlyos állítást, hogy a méhészeti tevékenységet piaci alapon egyre nehezebb fenntartani, hiszen Európa mindig érdekelt lesz abban, hogy Ázsiából, harmadik országokból olcsó mézimporthoz jusson, ehhez pedig nem lehetséges, a mai termelési színvonal mellett az európai méhészek nem tudnak versenyképesen hozzájárulni, és hogy a magyar méz mindig csak javító mézként szerepelhessen az Európai Unióban, azt nem lehet hagyni. Ezért, hogy az

egyre inkább elidősödő méhészek ne hagyjanak fel ezzel a tevékenységgel, muszáj egy olyan, méhcsaládhoz kötött támogatást biztosítani számukra, amellyel az ökológiai egyensúly fenntartásához, a biológiai sokszínűséghez a következő időszakban is hozzá tudnak járulni.

A Vidékfejlesztési Program elemeire áttérve azt kell mondjam, hogy a 2014-20 közötti uniós programozási időben mintegy 1300 milliárd forint került elkülönítésre. A program 2015. augusztusi jóváhagyását követően a teljes forráskeret meghirdetésre kerül. 74 meghirdetett felhívásból 64 már le is zárult, amelynek a keretösszege közel 1380 milliárd forint. Jelenleg 10 felhívásunk nyitott mintegy 192 milliárd forintos keretösszeggel. Eddig összesen közel 270 ezer kérelem került elbírálásra, amelyek közül mintegy 191 ezer kérelem, tehát a jogosult kérelmek mintegy 72 százaléka került támogatásra. Azt is szeretném jelezni önöknek – hiszen gyakran hallottunk ilyen kritikákat, hogy hosszú ideig tart a pályázatok elbírálása –, hogy addig, amíg 2016-ban előfordult az, hogy 439 nap volt egy pályázat elbírálási ideje, addig 2019-ben 84 napra tudtuk redukálni a pályázatok elbírálási határidejét.

Új felhívásokat tervezünk meghirdetni 2019 utolsó negyedévében, ilyen a minőségrendszerekhez való csatlakozás támogatása vagy a minőségrendszerek promóciója, illetve a rövidellátásilánc-beruházások, illetve a termelői csoportok támogatása. Ezen túlmenően az egységes kérelmekhez kapcsolódóan kilenc vidékfejlesztési intézkedésnél lesznek még az idén kifizetések összesen 12,3 milliárd forintos értékben.

Nagyon röviden a MAHOP program állásáról: jelenleg négy darab felhívásunk nyitott 10,7 milliárd forintos keretösszeggel, a rendelkezésre álló keretösszeg terhére az irányító hatóság ez idáig összesen 9,9 milliárd forint kötelezettségvállalást tett, amely a teljes keret 61 százaléka. A mai napig összesen mintegy 4,6 milliárd forint kifizetése történt meg.

A MAHOP IH 2016 áprilisa óta aktívan segítette a Mohoszt, az elmúlt évben 132 darab támogatói okiratot adott ki az irányító hatóság a MAHOP keretében, amely összesen 7,9 milliárd forint megítélt támogatást tudott jelenteni a halágazat számára. Itt is láthatták az intézkedéseinket, amelyek megint csak a versenyképesség javára dőltek el. A két balatoni halgazdaság integrációjával, összevonásával egy tiszta viszony alakult ki, amely az európai minőségi jóváhagyás után, minőségbiztosítás jóváhagyása után lehetővé tudja tenni azt, hogy valóban balatoni hal tud kerülni mindenkinek az asztalára, aki ragaszkodik hozzá, és mindenképpen minőségi balatoni halat szeretne fogyasztani.

A nemzeti fejlesztési programok keretében a Tanyafejlesztési Programot szeretném önökkel ismertetni. 2019 februárjában 764 darab pályázat támogatására nyílt lehetőség 2,4 milliárd forint összegben.

A Zártkert Program 2019-ben ismételt meghirdetésre került 1,9 milliárd forintos keretösszeggel. Mintegy 398 darab pályázatot véglegesítettek 4,1 milliárd forintos támogatási igénnyel.

Az energiahatékonyságot érintő pályázataink is voltak, 3300 kérelem támogatásáról hozott döntést az irányító hatóság mintegy 64 milliárd forintos összegben.

Nézzük az erdészeti és a földkérdéseket! 2019. július 1-jén a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet általános jogutódjaként létrejött a Nemzeti Földügyi Központ, azaz egy helyre került mindazon szervezetek sora, amelyek ma Magyarországon a birtokpolitikával foglalkoznak. Pontosán a hatékonyságot,

az emberi erőforrás jobb kihasználásának lehetőségét és a sokkal gyorsabb, precízebb ügyintézését teszi mindez lehetővé.

Nagyon fontos számunkra, hiszen a munkánk legnagyobb részét kitevő probléma megoldása minden nap előttünk van, a közös osztatlan megszüntetése és felszámolása a magyar birtokpolitikai rendszerben. A Nemzeti Földügyi Központ megalapítása, létrehozása is pontosan azt a célt szolgálja, hogy hogyan tudjuk egyszerűsíteni, gyorsan kivitelezhetővé tenni ennek a gúzsba kötött állapotnak a megszüntetését a magyar gazdaságban.

Szeretném jelezni a bizottság számára, és szeretnék beszámolni arról, hogy elindult Magyarország legnagyobb országfásítási programja, hiszen nem mehetünk el az éghajlatváltozás negatív hatásai mellett, nem mehetünk el azok mellett a tények mellett, hogy gazdálkodásunkat egyre inkább nehezítik azok a szélsőséges időjárási viszonyok, amelyek abból erednek, hogy bizony a klímaváltozás minden nap tetten érhető Magyarországon is. A támogatási rendszereket kibővítettük mintegy 80-130 százalékkal, módosítottuk a Vidékfejlesztési Operatív Programból nyerhető támogatásokat, azaz a tölgyes-, bükköstelepítéshez több mint 5 millió forintot tudunk finanszírozni, az akác-, nyarastelepítésekhez 3 millió forint támogatást tudunk adni. Egységesen kitoltuk a finanszírozási időszakot 12 esztendőre, hogy hozzáférhessenek.

Ezen túl számos társadalmi programot indítottunk, azaz a faültetést, a fásítást igyekszünk társadalmasítani, hiszen mégiscsak a fiatalok azok, akik a leginkább érintve lesznek a jövőben ebben a kérdésben. Segítségül hívtuk, partnerként hívjuk a fiatalokat ahhoz, hogy a fásítási programban vegyenek részt, azaz támogatást nyújtunk az önkormányzatoknak ahhoz, hogy a belterületeiken, az útjaik mellett, a parkjaikban szakszerűen megfelelő fajtájú fákat tudjanak telepíteni. Különböző társadalmi programok kapcsolódnak ehhez, nagyon szeretnénk a gyerekek születéséhez kötni ezeket az akciókat, illetve természetesen azokhoz a lakóközösségekhez, amelyek számára ezeket a faültetések el kívánjuk végezni. Ennek a része, nagyon fontos, akár magyar kultúrtörténeti vagy gazdaságtörténeti eleme is az Allée Program, amely a településeinket összekötő útjaink melletti fasorok újraültetését és -telepítését vonja maga után, nem beszélve arról, hogy a cellulóz-előállítás miatt a magyar faiparnak nagyon nagy szüksége van arra, hogy ezeket a fasorokat újra a hagyományos, klasszikus módon telepíteni tudjuk. Végtelenül fontos az, hogy ebbe a munkába be tudjuk vonni az erdészetek képviselőit és szakembereit, ezért ezek a szakemberek mindig készséggel rendelkezésre állnak. Elindítottuk a csemetekerti programunkat is, hiszen a megnövekedett igényhez természetesen megfelelő mennyiségű csemetére van szükség.

Kibővítjük a programot a gazdák számára azzal, hogy nemcsak gyenge minőségű talajon, olyan helyen érdemes ezentúl erdőt ültetni a számukra, ahol a gazdasági tevékenység az európai uniós támogatásokkal mondjuk éppen hogy nulla, hanem az a célunk, hogy olyan területeken is történhessenek fásítások, amelyek eddig nem szerepeltek ilyen lehetőségként. Ezért mi kiemelt figyelemmel fordulunk a barnamezős területek felé, és kiemelt figyelmet fordítunk a kármentesítés előtt álló területekre is, hiszen ezekkel a telepítésekkel, a fatelepítésekkel ezen szennyezettségeket természetesen mérsékelni tudjuk.

A vadgazdálkodási ütemterv elkészült, hatályba léptek azok a tájegységiterv-rendeletek, amelyek mintegy húsz évre vadgazdálkodási üzemtervet készítettek a vadászatra jogosultak részére. Azt hiszem, hogy mindenki számára egyértelműen bevált az az elv, hogy a tájegységi

fővadászokra szükség van, hogy ne kis egységekben gondolkodjunk a vadgazdálkodásban, hanem magasabbról rátekintve egy nagyobb egységet tudjunk figyelembe venni.

Nagyon-nagyon fontos az, hogy az agrárszakképzés a minisztérium fennhatósága alá tartozik. Szeretném jelezni, hogy a 2019/20. tanévben a beiskolázásunk jól sikerült, az adatok alapján 7304 új tanuló kezdi meg tanulmányait az agrárszakképző intézményeinkben, mintegy 300 tanulóval több, mint az elmúlt esztendőben. Ez egy nagyon-nagyon fontos szám, hiszen a gyerekek létszáma fogy, de ennek ellenére nem az arányt sikerült megtartanunk a többi iskolával szemben, hanem sikerült 300 fővel gyarapítani ezt a számot. Kiemelten fordulunk az agrárszakképző intézményeink felé, korszerűsíteni, fejleszteni szeretnénk azokat, hiszen a jövő generációját itt tudjuk majd leginkább megfogni, és ezért olyan programot készítünk, amely segíti a tangazdaságaik, mintagazdaságaik fejlesztési lehetőségét, gépeik, berendezéseik, technológiáik fejlesztését, és amelyekkel természetesen az iskolai körülményeiket is mindenképpen fejleszteni tudjuk.

Nézzük, az élelmiszeripar területén mit alkottunk az elmúlt esztendőben! 2019 nyarán az Agrárminisztérium kezdeményezésére az Országgyűlés elfogadta azt a törvénymódosítást, amely lehetővé teszi az élelmiszer-hamisítást elkövető személyekkel szembeni büntetőjogi fellépést. Nagyon-nagyon fontos az, hogy ezt továbbra is fenn tudjuk tartani.

Hallhatják, újabb akcióba kezdtünk a kettős élelmiszerminőség, a megkülönböztetés ellen, és továbbra is figyelünk arra, hogy a magyar vásárlók asztalára a lehető legkiválóbb minőségű termék kerülhessen.

Fellépünk a felelős állattartásért, hiszen az állatjólét és az állatvédelem megint csak egy olyan kérdéskör, amelyre mindnyájunknak kiemelten oda kell figyelnünk, hiszen olyan társadalmi elvárás, társadalmi megnyilvánulás van ezen körben, amelyre nekünk kifejezetten oda kell figyelnünk.

Szeretnék önöknek számot adni egy nagyon komoly kihívásról, amely a magyar állattenyésztést, ezen belül is a sertésenyésztést érinti. Nap mint nap olvashatnak, hallhatnak az afrikai sertéspestis elleni küzdelmünkről. Szeretném jelezni, hogy mind ez idáig sikerült a magyar házisertéseket mentesen tartani, megvédeni ettől a vírustól. Nagyon komoly állategészségügyi megelőző intézkedéseket hoztunk. Az állatorvosok szerte a megyékben kint vannak, szaktanácsot adnak, ellenőrzik, hogy betartják-e azokat a szigorú állategészségügyi rendeleteket, amelyeket mentessé tudják tenni, segítenek megőrizni az állattartótelepeink mentességét. Végtelenül fontos a magyar gazdaság, a magyar állattenyésztés számára az, hogy sikeres legyen ez a küzdelmünk, és én szeretném innen is megköszönni azt a kifejezett nagy erőfeszítést, amelyet a gazdák és a hatósági állatorvosok, illetve kompletten az állategészségügy e téren tesz, és szeretnénk minden nap arra irányítani a figyelmet, hogy ez egy nagyon felelősségtudatos, nagyon fegyelmezett munkát igénylő feladat. Szeretném mindenkinek a figyelmét felhívni a Nébih honlapjára, ahol a sertéspestissel kapcsolatos minden intézkedés, minden eljárás és minden adat megtalálható, és egészen biztonsággal meg tudják tekinteni. Azt hiszem, hogy mindaz, amit tettünk, kézzelfogható és látható az önök számára is.

Nagyon fontos számunkra a nemzeti értékek gyűjtése, a hungarikumaink megbecsülése. Összesen 70 hungarikumot, 163 kiemelkedő nemzeti értéket, 1065 települési értéktárat, 9 tájegységi értéktárat, 7465 települési értéket, 19 megyei értéktárat és 1754 megyei értéket tartunk

nyilván. Ehhez hadd tegyem hozzá nagyon büszkén, hogy külhoni nemzetrészünkön az értéktárakban mintegy 245 érték található már, tehát ők is fontosnak tartják megőrizni mindezt. Én azt hiszem, hogy annak a minisztériumnak, amely kifejezetten elkötelezetten a vidéki megmaradásért, a vidék boldogulásáért küzd mindennapi munkája során, végtelenül fontos az, hogy felhívja az ott élő emberek figyelmét azokra az értékekre, amelyek őket körülveszik, legyen az mind tárgyi, mind kulturális vagy mind gasztronómiai eredmény.

Engedjék meg, hogy innen is megköszönjem a magyar gazdatársadalomnak azt az erőfeszítést, amely idén is lehetővé tette, hogy több mint 20 millió ember számára voltunk képesek megfelelő élelmiszert előállítani, és azt, hogy a nemzetgazdaság bővüléséhez ezek az erőfeszítések egyre inkább láthatóan hozzájárulnak!

Engedjék meg, hogy megköszönjem azt az együttműködést, amely a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Gazdakörök Országos Szövetségével együttműködésben meg tud valósulni! Olyan egységet tud képviselni így, és olyan erőt tud képviselni így ez az egység, amely a magyar gazdák boldogulását, előrébb jutását és versenyképességét tudja javítani majd a következő időben is. Köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm a miniszter úrnak a beszámolót.

Engedjék meg, hogy hadd folytassam a köszöntések sorát! Köszöntöm természetesen a miniszter urat elkísérő államtitkári kart, annak vezetőjét, Farkas Sándort, volt bizottsági tagunkat, több tízéves múltra visszatekintő bizottsági tagunkat, és hadd köszöntsem Jakab Istvánt is, az Országgyűlés alelnökét, örökös tagunkat, lélekben legalábbis örökös tagunkat itt a bizottságban, aki mindig időt szakít arra, hogy a miniszteri meghallgatásokon itt legyen, és időnként bizony az észrevételeiket közzé is teszik, és ennek én nagyon örülök.

Kérdezem, hogy ki az, aki kérdést szeretne feltenni vagy hozzá szeretne szólni. *(Jelzésre:)* Magyar Zoltán alelnök úrnak adok először szót, közben majd jegyzetelem a további hozzászólókat.

Kérdések, hozzászólások

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a lehetőséget, elnök úr. Köszönöm a miniszter úrnak a beszámolót, egy alapos és sok területre kiterjedő beszámolót hallhattunk. Nekem most hét percben nyilván nincs arra módom, hogy újra kifejtsem ugyanazt, amit évről évre megteszek az aktuális hasonló meghallgatások során, miszerint megpróbálom megértetni azt, hogy mi mennyivel szélesebben tekintünk a vidékre, amikor vidékfejlesztésről vagy vidékgazdaságról beszélünk, szemben az általános kormányzati állásponttal, és miért gondoljuk azt, hogy jóval több magyar polgár profitálhatna abból, amiről itt most vidékfejlesztés vagy agrárium címszó alatt beszélgetünk. Sokkal inkább néhány konkrétumra szeretnék rákérdezni, és arra szeretnék kitérni.

A sertéspestis kapcsán tett erőfeszítésekről hallhattunk a miniszter úrtól, illetve a bizottságnak is volt már módja ezzel kapcsolatban egy külön bizottsági ülésen részletesen tájékozódni, és ezúton is köszönöm az ebben részt vett döntéshozók és a gyakorlatban a munkát végzők fáradalmait is. Én inkább arra lennék kíváncsi, hogy túl azon a 10,5 milliárd forinton – ha jól emlékszem, annyit említett a miniszter úr mint állatjóléti támogatást, amely a

sertéságazatba került, túl ezen – milyen konkrét lépések lehetnek a jövőben, amelyek elősegíthetik azt, hogy a sertéshús hazánkban ne legyen egyfajta luxuscikk, mert ezen folyamatok, amelyek a sertéspestis kapcsán elindultak, nagyon afelé mutatnak, hogy erre tartunk, és ez nyilván a helyettesítő termékek árának a növekedését is magában hordozza. Van-e ezzel kapcsolatban stratégia, és mit lehet erről tudni?

Megjelentek hírek, hogy az őstermelői státusz kapcsán is radikális változások jöhetnek, komoly változások képzelhetőek el, ami egyfelől lehet jó is, hiszen van teendő ezen a területen, ezt mindnyájan tudjuk. Ezzel kapcsolatban mikor ismerhetünk meg részleteket, hogy ez mekkora kört érint pontosan, és hogy a gyakorlatban ez mit fog jelenteni?

A kútregisztrációra, a kútdóra is kitérnék, hiszen ez egy másfél évvel ezelőtt kezdődött történet volt, de tavaly ilyenkor határidő-kitolással búcsúztunk el egymástól, és azt az ígéretet kaptuk mi ellenzéki képviselők, hogy legkésőbb tavaszra, azaz 2019 tavaszára egyfajta átfogó újragondolása lesz a történetnek, ami jelentős bürokratikus csökkentést fog az érintettek számára előírányozni, illetve teljes mértékben anyagi terhektől mentessé teszi a kútregisztráció ügyét. Ezzel kapcsolatban azonban azóta konkrétumot én legalábbis nem kaptam, nem hallottam.

A miniszter úr kitért a közös agrárpolitikával kapcsolatos tárgyalásokra és a szövetségkeresésre, amit mindenképpen pozitívan hallgattam, hiszen szövetségesek nélkül érdemi eredményt ezen a pályán valóban biztosan nem lehet elérni. Ugyanakkor az már sajnos kijelenthető, hogy mindenképpen csökkenés várható a közös agrárpolitikai források tekintetében abban, ami egy-egy szereplőre jutni fog, illetve tagországi szinten is. Ugyanakkor vannak olyan hírek, hogy a tagországi mozgástér azonban növekedni fog, tehát hogy ezt a csökkenést elviekben majd tudja kompenzálni az adott tagország, legalábbis részben. A miniszter úrnak ezzel kapcsolatban milyen álláspontja van, és számíthatnak-e a magyar gazdák arra, hogy a magyar kormány maximálisan ki fogja használni ezt a mozgástérrel, és a lehető legtöbb forrást lesz képes a nemzeti költségvetésből is átcsoportosítani ezekre a célokra? Azért is fontos ez a kérdés, mert a korábbi tapasztalataink nem azt mutatják, hogy az agrártárca – mondjuk akkor még nem ön volt a miniszter – képes lenne ezen a területen komoly érdekérvényesítést véghezvinni, gondoljunk itt arra, hogy a saját sarkalatos törvényével és az alkotmánybírósági döntéssel szemben a kormány nem földvásárlásra költötte el a földprivatizációból befolyt összeget! Ez csak egy apró példa arra, hogy miként volt képtelen eddig érvényesíteni mondjuk a korábbi vezetésű szaktárca az agrárium érdekeit.

Szóba került a versenyképesség, és ezzel kapcsolatban a termékbiztonság növekedésének a fontossága. Ezzel maximálisan egyetértetek, és nagyon örülök ennek az öntözésitörvény-javaslatnak, bár talán érthető okokból azt még nem tudtam megismerni, tehát arról nem tudok véleményt alkotni. De valóban nagyon nagy hiányosság ez, most már több évtizedes hiányosság, és bízunk abban, hogy egy olyan törvényjavaslat került akkor a mai nappal a Ház elé, amelyet konszenzussal el tudunk fogadni. Ezúton is arra biztatom az érintetteket, hogy vegyék komolyan, vegyék figyelembe az ellenzék észrevételeit, mert ezzel kapcsolatban is rengeteg megkeresés érkezett hozzánk az elmúlt években, és biztos vagyok benne, hogy ezeket lehet hasznosítani egy ilyen törvényjavaslat tárgyalása során is.

Az agrár-generációváltás fontosságáról is beszélgetünk itt már évek óta. Mi is tapasztaljuk, és én is úgy gondolom, hogy ez a kérdéskör az egyik

legsúlyosabb gondja ma nemcsak a magyar, hanem talán az egész európai mezőgazdaságnak. Ugyanakkor azzal kapcsolatban várnék tájékoztatást, hogy ha voltak eddig olyan eszközök, amelyek nem mentek szembe a közös agrárpolitikával, de mégis elősegítették volna az agrár-generációváltást hazánkban, akkor ezekkel miért nem éltünk, ha pedig azok az eszközök, amelyekre most utalt a miniszter úr, csak a jövőben fognak tudni érvényesülni, akkor ezek biztosan alkalmazhatóak lesznek-e majd az új közös agrárpolitika keretén belül is? Szerintem egy tényleg nagyon fajsúlyos kérdéstről van szó, így érdeklődve várom az ezzel kapcsolatos részleteket is.

A méhészeti többlettámogatás egy időszerű dolog, és fontosnak is tartjuk, ugyanakkor ez kevés lesz szerintem a problémák kezelésére. A tömeges méhpusztulások kapcsán saját magam is megtapasztaltam, hogy a hatóságok hozzáállása mennyire méhészellenes egy-egy ilyen konkrét mérgezéses ügy kapcsán is, és hogy mondjuk azok a nagygazdák szűkebb térségünkben, Győr-Moson-Sopron megyében, akik jól láthatóan a kormány kedveltjei, sőt külföldi háttérű nagycégről is beszélhetek, amelyek vélhetően okozói voltak egy-egy tömeges pusztulásnak, ők miként úszhatják meg a felelősségre vonást – gyakorlatilag a hatóságnál már az ügyintéző azzal küld el bizalmasan, hogy ezekhez a cégekhez és ezekhez az emberekhez ő nem nyúlhat, mert az állásával játszik. Sok ilyen konkrét esetet tudnék példaként felhozni arra, hogy bizony kevés lesz a többlettámogatás (*Az elnök csenget.*), és igenis a hatósági hozzáállás változása is szükséges – köszönöm, elnök úr, hallom.

Akkor itt be is fejezem a gondolataimat, és várom az érdemi válaszokat. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. (*Jelzésre:*) Steinmetz Ádámnak adok szót.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm a miniszter urat, az államtitkár urakat, a bizottság tagjait és minden kedves érdeklődőt! Először is szeretném megköszönni a miniszter úrnak a mai beszámolóját és önnek és az ön mögött ülő szakembereknek azt az áldozatos tevékenységet, amit a magyar mezőgazdaságért tesznek. Számos esetben találkozunk különböző rendezvényeken, és nagyon örülök, hogy önök elérhetőek, kérdezhetőek, és készséggel állnak rendelkezésre.

Munkájukkal kapcsolatban egy észrevételt szeretnék tenni. Én nem tartozom azon vörös hajú országgyűlési képviselők közé, akik agyonterhelnék az Agrárminisztériumot írásbeli kérdésekkel (*Derültség.*), amikor ezt megteszem, arra, úgy gondolom, kellő alapom, indokom van, és szakmailag megalapozva szoktam a kérdéseket feltenni, éppen ezért azt is várom, és szeretném, hogy ugyanígy szakmailag megalapozott választ kapjak. Véleményem szerint ez nem minden esetben van így, sem terjedelemben, sem tartalmilag nem felel meg, kicsit vékonynak tűnik, és ezért kérem a kollégákat, hogy a jövőben így járjanak el. És kérem a miniszter urat is, hogy figyeljen oda, mit ír alá, hogy ne fordulhasson elő olyan történet, mint legutóbb a balatoni hal kapcsán, ahol, ha jól emlékszem, úgy fogalmazott, hogy égett a sajtó előtt. Nem az volt a szándékom, hogy önt beégessem a sajtó előtt, ez most így alakult.

A kérdéseim. Hat kérdést szeretnék feltenni, az első kérdés mindjárt a balatoni halra vonatkozik. Nagyon örülök, hogy mind az OMÉK-on, mind

pedig itt, a mai bizottsági ülésen is elmondta, hogy jogos elvárás a Balaton mellett élők és az ott nyaralók körében, hogy „balatoni” márkával ellátott, minősített halat fogyasszanak, ami valódi balatoni hal legyen, és ezt kihangsúlyoznám, ön is mondta. Mit takar ez? Mikor fog ez megvalósulni? És ténylegesen a Balatonból lesz-e kifogva, vagy esetleg a Balatont soha nem látva a környező tógazdaságokból? Ez nagyon érdekelne, mert ez nyilván akkor nem ugyanaz a kategória.

A következő kérdésem arra vonatkozik, hogy amikor közel másfél évvel ezelőtt, még miniszterjelölti minőségében meghallgattuk, úgy fogalmazott, hogy: „Az agrártárca a jövőben is fontosnak tartja a csökkentett áfakulcs további termékekre való kiterjesztését.”. Konkrét kérdésem az – és ezzel kapcsolatban szerintem már az államtitkár urat is nem egy esetben kérdőre vontam –, hogy várható-e a marhahús áfájának a csökkentése a jövő év folyamán; ha nem, akkor miért nem, mi az ön által vezetett minisztérium álláspontja ebben az ügyben?

A következő kérdésem: a mai meghallgatáson nem került szóba, viszont korábban igen, és – hogy is mondjam? – nagyon nagy érdeklődésre tett szert az a kijelentés, hogy tudniillik a mezőgazdaság komoly munkaerőhiánnyal küzd, ezen belül is kézmunkaerő-hiánnyal, gondolhatunk itt a szőlészetre is, amely majd szóba fog még kerülni, éppen ezért ön az elképzelése szerint a közmunkaprogramból legalább 50 ezer embert, közfoglalkoztatottat kívánt átirányítani a mezőgazdaságba. Szeretném megkérdezni a tisztelt miniszter urat, hogy hogyan állunk ezzel, mik a tapasztalatok ezen a téren. Erről egy pár gondolatot osszon meg velünk, mert ez szerintem is egy nagyon fontos célkitűzés.

A következő kérdésem arra vonatkozik, és szintén önt idézném, hogy amikor az osztatlan közös tulajdonok felszámolásáról beszéltünk, beszélt korábban, akkor partnerséget kért az ellenzéki képviselőktől. Én úgy gondolom, hogy abszolút tudjuk támogatni ezt a kezdeményezést, a versenyképesség növelése érdekében ez egy alapvető és megkerülhetetlen célkitűzés. Hogyha jól emlékszem, ön 300 ezer embert és egymillió hektárt említett, amely az osztatlan közössel érintett, én tartok tőle, hogy ez lényegesen több. A konkrét kérdésem az, hogy mikor fog ez megvalósulni, mikor láthatjuk, hogy ezek a törvényjavaslatok bekerülnek az Országgyűlés elé? Szeretném zárójelben megjegyezni, hogy Magyar Zoltán képviselőtársammal kezdeményeztük, hogy december 31-éig..., tehát szerettük volna bizottságilag is támogatni ebben a miniszter úr munkáját, hogy egy határozati javaslattal felhívjuk a tárcát, hogy jöjjön elő ezekkel a konkrét törvényjavaslatokkal, de akkor végül is ez nem ment át a bizottságon, mert kétségkívül ez egy komoly és összetett munka. Én mégis arra kérem a miniszter urat, hogy jelöljön meg egy időpontot – lassan eltelik a ciklus fele –, hogy ez mikor fog megvalósulni.

A következő kérdésem a lótenyésztéshez kapcsolódik. A statisztika szerint 2013-ban 75 ezer ló volt Magyarország területén, mára 50 ezer körüli ez a szám. Tekintettel arra, hogy a magyar lovasnemzet, és korábban a Fidesz-kormány is jelezte, hogy mennyire elkötelezett a lóspport mellett, illetőleg amellet, hogy a gyerekek is tanuljanak meg lovagolni, ezt a mennyiségi csökkenést elég kétségbeejtőnek tartom. De nemcsak a mennyiséggel van gond, miniszter úr, hanem a minőséggel is, hiszen a bábolnai, a mezőhegyesi és a szilvásváradi komplexum – amely most már méltán nyugat-európai színvonalú és hírnevű – és az ágazat rengeteg támogatást kap, de oda

jutottunk, hogy hiába megy el több millió forint, több milliárdos nagyságrendű pénz ezekre a lovaskomplexumokra, a lovassport-történelmünkben először nem szerepelt magyar ló a világbajnokságon, tehát a magyar világbajnok kettesfogathajtó-válogatottban nem volt magyar ló.

Végezetül egy élő kérdés, talán szintén egy aktuális probléma, ez pedig a szőlőágazat. Tavaly nagy port kevert a HNT árprognózisa, amely igencsak felülbecsülte a piaci árakat, és aztán a termelők csalódásként élték meg, hogy a tényleges felvásárlási árak köszönőviszonyban nem voltak ezzel az árprognózissal, idén pedig, úgy gondolom, úgy gondoljuk, hogy a HNT óriásit hibázott azzal, hogy a termést, már a zöldszürettel csökkentett termésbecslést több mint 5 millió mázsára kalkulálta. Még nincsenek meg a végleges adatok, de várhatóan 3 millió mázsa lesz – de majd megerősíti vagy cáfolja ezt az államtitkár úr –, tehát a tavalyihoz képest is 30 százalékkal kevesebb szőlő termett. Sajnos ebből azt lehet látni (*Az elnök csenget.*) – és befejezem, köszönöm, ez az utolsó –, hogy ezáltal ez a dolog a piacnak, a piacon a borászoknak kedvezett, a szőlő felvásárlási ára évek óta olcsóbb, miközben a borok nem lettek olcsóbbak, és ebből sokan arra a következtetésre jutnak, hogy ez bizony a borosgazdákat, a borászokat hozza helyzetbe, és az sem megkerülhető, hogy a HNT vezetésében inkább a borászok vannak túlsúlyban. Kérdezem a miniszter urat, hogy érez-e ebben felelősséget, és milyen lépéseket kíván tenni, hogy a HNT a jövőben ilyen – azt mondom, hogy: – elképesztő hibákat és ezzel károkat ne okozzon a szőlőtermesztőknek? Köszönöm szépen.

ELNÖK: (*Jelzésre:*) Győrffy Balázs!

GYŐRFFY BALÁZS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Üdvözlöm a meghallgatáson megjelenteket! Köszönjük szépen a miniszter úrnak a beszámolót. Először is azzal szeretném kezdeni, hogy a versenyképesség, a hatékonyság javítása, azt gondolom, a magyar mezőgazdaság elsődleges és legfontosabb feladata, és ebben nagyon egyetértek azzal, amit a miniszter úr mondott, hisz hogyha jövedelmet termelő ágazat vagyunk, akkor lesz következő generáció, lesz olyan, aki foglalkozni akar ezzel az ágazattal, hogyha nem, akkor sajnos ezt el kell felejtenünk. Ez egy nagyon fontos dilemma a következő időszakra, hisz hozhatunk mi bármilyen jogszabályokat, hogy a magyar föld magyar kézben maradjon, hogyha nem vagyunk képesek olyan gazdasági környezetet teremteni, amely a versenyképességgel, a hatékonysággal képes előre haladni, akkor a következő generáció számára az ágazat egész egyszerűen nem lesz vonzó. Úgyhogy üdvözlöm a miniszter úrnak ezt az elkötelezettségét.

A közös agrárpolitika forrásai tekintetében azt gondolom, hogy támogatható és helyes az a döntés, hogy nem reális elvárás az Európai Unió részéről, hogy a gazdáktól többet követeljenek meg, miközben a támogatásoknak a szintjét pedig csökkenteni akarják. Azt gondolom, ez valahol tetten érhető abban, hogy az ágazat teljes reputációja nemcsak Magyarországon, hanem az Európai Unión belül is sajnos folyamatosan csökken. Olyan téveszmékkal kell küzdenie az ágazatnak, mint ami most a szemünk előtt zajlik például, a ketreces tojás betiltásával kapcsolatos örület, ahol egyébként az a reklámanyag, amit felhasználnak a ketreces tartás ellen, az azt a ketrecet mutatja be a címlapon, amely egyébként be van tiltva most már nem tudom hány éve, és egy laikus számára ez jól fogyasztható

propagandaanyag, ugyanakkor egy ágazatot képes tönkretenni. De ugyanez felsorolható lenne különböző vágyvezérelt témákban, mint a növényvédő szerek betiltása, vagy akár hozhatok magyar példát is. Én döbbenettel látom, és most már több levelet írtam ezzel kapcsolatban – szerencsére mindegyiknek volt hatása –, hogy általános iskolás tankönyvekben a legnagyobb környezetszennyező ágazatként így explicit nevesítve van a mezőgazdaság. Hogyha a gyerekeket ilyen marhaságokkal traktáljuk, akkor nem kell csodálkozni, hogyha a következő generáció nem feltétlenül akar majd ebben az ágazatban gondolkodni.

Az öntözés kérdését, a termésbiztonság kérdését nagyon komoly feladatnak gondolom. Én szeretném megköszönni azt az együttműködést, amelyet itt a jégkarmérséklő rendszer kiépítése kapcsán a szaktárcától kaptunk, azt gondolom, hogy ez közös együttműködés nélkül nem valósulhatott volna meg. Ugyanakkor való igaz, hogy a másik fontos kérdés a termésbiztonság oldalán a víz kérdése, az öntözés megkerülhetetlen. Számításaink szerint egymillió hektár öntözése középtávon tudja csak biztosítani azokat az elképzeléseket, amelyeket terv szintjén már letettünk az asztalra, gondolok itt akár a fehérjeprogramra, de egyéb más kérdésekre is. És itt nemcsak arról van szó, hogy a termésbiztonságot kezeljük, hanem egész egyszerűen az öntözött területek növelésével magasabb hozzáadott értéket előállítani képes ágazatok erősödését is elősegíthetjük.

A kutak kérdését valóban nem szabad kikerülni, itt egy komoly feladat áll előttünk. Én azt gondolom, hogy itt egy komoly tárcaközi egyeztetés zajlik, most, az utóbbi időkben én kifejezetten optimista vagyok abban a kérdéskörben, hogy itt rövid távon akár még jó megoldásokat is tudunk találni. Fontosnak gondolnám egyébként jogszabályi szinten lefektetni, hogy az öntözés közérdek, tehát az egész egyszerűen nemcsak annak hajt hasznot, aki öntöz, hanem mondjuk egy légköri aszály időszakában a szomszéd számára is egy nagyon komoly érték az, hogyha pára van a levegőben, és mondjuk nem beszáradt bibével kell a kukoricának kínlódnia.

Az öntözés egyébként több más kérdést is felvet, így az osztatlan közös kérdését, az osztatlan közös itt is előkerül. Itt az előttem szólókat is megidézve azt mondanám, hogy a minisztérium szerintem egy emberként maga mögött érezheti a teljes agráriusközösséget párhovatarozástól függetlenül, hogyha ebben a kérdésben kell jó megoldásokat találni. Én ezt szeretném ismét megerősíteni.

A gazdaságátadás versus öröklés kérdése. Sajnos Magyarországon ott tartunk, hogy a végrendeletek, illetve az öröklési szerződések sok esetben csak elméletben létező megoldások, és sokkal inkább azt látjuk, hogy egy-egy családi gazdaság – sajnos erre is volt példa – bele tud bukni abba, hogyha a családi gazdaság vezetője váratlanul elmegy a minden élők útján, kifizetetlen számlák, működésképtelenné váló, akár nem is kicsi, hanem közepesnél is nagyobbnak mondható vállalkozás. Ebben nagyon sok feladata van egyébként nemcsak a politikának, hanem a társadalom közgondolkodásának is, hogy ezzel valamit kezdenünk kell.

A záró gondolatom, hogy ne húzzam hosszúra, pedig egy éppen aktuális témát vet fel, amely, azt gondolom, kihat a teljes agrárágazatra, elsőként azt gondolom, a feldolgozóiparra, de rajtuk keresztül aztán a termelői szektorra is, ez pedig a neta kérdésköre, amelyben, azt gondolom, ennek az ágazatnak erőt kellene mutatnia, mert számomra elfogadhatatlan az, hogy pillanatnyilag általam nem látott anyagokra és szerintem népegészségügyileg az én

ismereteim szerint nem kimutatható célokra hivatkozva terheljük az ágazatot most már több tízmilliárd forinttal úgy, hogy egyébként az ágazat a népegészségügyi helyzet javításával egyetért, arra ezek a vállalkozások sok esetben önként is javaslatokat tettek, vállalásokat tettek, ugyanakkor az ilyen típusú adóterhelés az ágazat egészére kihat, nem csak a feldolgozó szektorra, hisz ez le fog csorogni egészen a termelő ágazatokig.

Köszönöm szépen a miniszter úrnak azt az együttműködést, amelyet öntől, illetve az egész tárcától kaptunk. Továbbra is számítunk erre a konstruktív munkára. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Czerván György!

CZERVÁN GYÖRGY (Fidesz), a bizottság alelnöke: Én is tisztelettel köszöntök mindenkit, és köszönöm a miniszter úrnak a tartalmas beszámolóját, amelyből érződött a minisztérium államtitkárságainak a munkája. Két rövid észrevételt szeretnék csak tenni.

Az egyik, hogy a finanszírozási kérdéseket érintette a miniszter úr. Ezeket a kérdéseket mindig nagyon fontosnak tartottam én magam is, hiszen az ágazat, mind a mezőgazdaság, mind az élelmiszeripar mindig is komoly tőkeellátottsági problémával kísért volt, és én a korábbiakban is nagyon üdvözöltem a Nemzeti Bank Növekedési Hitelprogramjait és az idén beindult új programot, hiszen korábban mindig az volt a jellemző – most még erről, gondolom, nincsenek számok –, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripar is messze a nemzetgazdasági súlyán felül igényelte ezeket a forrásokat, amelyek nagy részét fejlesztésre fordították. Külön üdvözlöm, hogy most egy nagyon komoly kamattámogatási konstrukció is bekerült a rendszerbe.

A másik észrevételem: többen érintették a közös agrárpolitika dolgait az Európai Unió kapcsán. Én azt hiszem, az, hogy mekkora lesz a büdzsé, hogy az MFF-ben mennyi pénz lesz, illetve hogy azon belül a közös agrárpolitikára mennyi pénz lesz, nagyon magas szinten, állam- és kormányfői szinten, komoly politikai szempontok figyelembevételével fog eldőlni. Ez egy nagyon fontos dolog. Nyilván a befizető országok mindig is kevesebbet akartak befizetni, külön bekavar a brexit – hogy most lesz ebből valami, nem lesz, majd kiderül –, illetve hogy a migrációt miből akarják finanszírozni, és főleg milyen mértékig, ezek alapvetően fogják majd befolyásolni a büdzsét.

Én úgy gondolom, hogy a tagállami mozgástér – és ez valóban bővülni fog – nem azt jelenti elsősorban, hogy a nemzeti költségvetésből szabadon tud majd a nemzetállam forrásokat biztosítani az európai uniós támogatásokhoz. Zárójelben jegyzem meg: nem biztos, hogy ez nekünk jó lenne egyébként, mert vannak nálunk sokkal gazdagabb országok, amelyek többet tudnának a nemzeti költségvetésből odatenni. Szintén zárójelben jegyzem meg, hogy a minisztérium a korábbi időszakban is mindig elment addig a felső határig, amit az Unió még engedélyezett, hogy nemzeti támogatást tudjuk adni. Én mindig arra helyeztem a hangsúlyt, hogy Magyarország támogatottsági aránya ne csökkenjen a többi tagállamhoz képest, tehát hogy az a tortaszelet, az az arány, amelyet Magyarország kap a közös agrárpolitikai tortából, ne csökkenjen. Ez azt jelentené, hogy a támogatottsági szintünk a többi tagállam támogatottságához képest, a versenyképességünk nem csökkenne ezáltal.

Valóban nagyon helyes, hogy keressük a szövetségeseket minden szinten. Éppen tegnap ilyenkor Helsinkiben a mezőgazdasági bizottságok képviselői, delegációi ülészetek, és némi túlzással azt lehet mondani, hogy

ahány tagállam, annyifajta észrevétel meg súlypont van, nyilván minden tagállamnak más a mezőgazdasági szerkezete. De vannak szövetségesek, említette a miniszter úr is, és nem csak tagállami szinten kell keresni a szövetségeseket, azt hiszem, de ez a korábbi időszakban is így volt, vannak olyan európai uniós szervezetek, amelyeknek az álláspontjai közel állnak a magyar állásponthoz, vagy legalábbis sok közös nevező van, tegnap úgy tapasztaltuk, hogy a COPA-COGECA az egyik ilyen szervezet. Nyilvánvaló tehát, hogy a brüsszeli apparátus ezekkel tisztában van, és biztos vagyok benne, hogy a magyar érdekek ezen tárgyalási folyamat során is erőteljesen képviselve lesznek majd. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy még valaki hozzá szeretne-e szólni, tenne-e megjegyzést. *(Jelzésre:)* Jakab István!

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Mint meghívott természetesen csak képviselőtársaimat követően szeretnék szólni. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Képviselőtársaim! Az első gondolat, amelyről szólni akarok, hogy köszönjük a miniszter úrnak, köszönjük azt, hogy ilyen szakmaiság mellett, ennyire nyitott és korrekt együttműködés keretében dolgozhatunk. Azt gondolom, hogy ez az időszak meg is kívánja ezt, hisz nagyon nagy kihívások előtt állunk. A miniszter úr beszámolójából egyértelmű volt számunkra az, hogy ebben az együttműködésben a tárca számtalan eddig nem kezelt problémát napirendre vett, érdemben, megnyugtató módon, higgadtan, szakmailag megalapozottan kezel, és ebben, úgy érzem, valamennyi szakmai szervezet partner. Ez különös érték akkor, amikor azért Nyugat-Európa forrong, mi pedig építkezünk. Én ennek az építkezésnek nagyon örülök, köszönöm, miniszter úr.

Nem kívánok a részletekbe belemenni, hisz kollégáim említették azokat a komoly kérdéseket, mint a birtokpolitika, az osztatlan közös, az öntözés; ezek a lehetőségek, amelyek a klímaváltozással kapcsolatban rendelkezésre állnak, ezeknek a kihasználása nyilván egy hatalmas nemzetépítő feladat az elkövetkező időszakban is.

Az uniós ügyekkel kapcsolatban hadd osszak meg egy gondolatot a tisztelt bizottsággal! Amikor készültünk az uniós tagságra, azt mondta az egyik svéd szakértő – Lennart Dafgårdnak hívják, nem tudom, remélem, él még! –, hogy egyet jegyezz meg: annyi lesz a te részed, annyit érsz el az Európai Unióban mint teljes jogú tag, amennyiért megharcolsz. Most ez az időszak következik. Egységben, összefogva erőt mutatni nemzeti szinten, és a szövetségesekkel megharcolni, mert mint ahogy Gyórfy Balázs elnök úr említette, nagyon érdekes módon szervezik a profi befektetők, pénzemberek, üzletemberek a civileket a tisztességes gazdálkodókkal szemben, és nekünk ehhez nem mindig van eszközünk. Ez az együttműködés, amelyet itt ma megélünk, megtapasztalunk, ez talán megoldást jelenthet hosszú távon is.

Én további jó együttműködést és jó munkát kívánok! Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nekem is lenne néhány gondolatom, addig Czerván György alelnök úrnak adnám át az ülés vezetését.

(Az ülés vezetését Czerván György, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Az ülés vezetését átveszem, és megadom a szót Font Sándor úrnak.

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke: Köszönöm szépen, miniszter úr, a beszámolót. Ugyan nem éves agrárjelentésről és éves összegzésről van szó, de azért az elmondottakból látszik, hogy a magyar mezőgazdaságot még nem kell temetni, mint ahogy az néhány nem egészen szakmai felszólalásból, újságcikkből és időnként itt is – nem a jelen lévő képviselők részéről, ezt hozzáteszem, de időnként itt is, a bizottsági ülésen is – elhangzik teljesen alaptalan vádaskodásként a magyar agrárium stratégiai irányítását illetően. Én mindannyiszor elmondom, és ezt fogom majd tenni a második napirendi pontnál is, amikor a zárszámadásról fogunk beszélni, és külön kitérek az agráriumra, hogy ha igaza lett volna a kritikusoknak, az ellenzéknek, társadalmi csoportoknak, NGO-knak és mindenkinek, hogy totálisan rossz irányba megy a magyar mezőgazdaság, ahogy ők ezt 2010 óta, ahogy kormányra kerültünk, 2010 óta hangoztatják, akkor ma, 2019-ben már nem lenne miről beszélnünk, hiszen ha az ő állításuk igaz lett volna, akkor mi már régen tönkrementünk volna. De nem így történt, hanem egyre pozitívabb adatokat tudunk felmutatni.

Sokszor, legyünk őszinték, a mezőgazdaság kitettséget tekintve a környezet is szerepet játszik, az időjárás is szerepet játszik abban, hogy egyszer rosszabbul, egyszer jobban sikerül egy-egy év, de nyilvánvalóan vannak alapvető agrárstratégiai kérdések, amelyeknek a meghozatala nélkül, ismertetése nélkül nem tudnánk terelgetni, hogy akkor melyik lenne az a hosszú távon életet adó út a mezőgazdaság számára, és ebben, én merem állítani, drámai, drasztikus hibáról nem lehet beszámolni. Olyan jelenség, amely a világgazdaság következtében kikerülhetetlen, a legutóbbi talán a tejreform ügye volt, amely nagyon komoly azonnali beavatkozást igényelt mind Magyarországon, mind Európában, de ehhez hasonló nagyságrendű és a teljes agráriumot átfogóan érintő rossz irányt vagy válságjelenséget nem tapasztalhatunk.

Igen, felmerül, amiről Steinmetz Ádám is ejtett szót, az idei évi szőlőszüret, az árak közzététele, nem közzététele, bár itt a HNT, tehát egy önálló szervezet szerepe a kérdéses, amellyel kapcsolatban majd várhatóan két héten belül albizottsági ülést fogok összehívni, a Szőlő-, bor-, pálinka albizottság ülését, mert elég későn vagyunk most már ahhoz, hogy talán a tokaji szüretet is bevárva értelmes, érzékeny és összegezhető adataink legyenek az idei év tekintetében. Párhuzamos jogalkotásról van szó, hiszen a HNT – mivel terméktanácsi funkcióval rendelkezik – önmaga hozhat olyan, úgy mondom, „jogszabályt”, amely minden tagra kötelező, de ehhez a jogalkotónak közvetlen köze nincsen.

Vissza szeretnék térni két megszólalóhoz, Győrffy Balázshoz és Czerván Györgyhöz, mert gondolataim egy részét már elmondták, illetve megerősíteni, egy másik oldalról felhívni szeretném a figyelmet.

Igen, tegnap és tegnapelőtt, két napig Helsinkiben voltunk, mezőgazdasági bizottsági elnöki találkozója volt a 28 tagországnak. Az első részben a közös agrárpolitikai támogatási rendszer elemeit, jövőjét tekintve gyűjtöttük az erőt, és mondtuk el a véleményünket a magyar álláspont tekintetében, a második részben pedig a környezetvédelem, a klímaváltozás, a felmelegedés, az üvegházhatású gázok kibocsátásának a mértéke, s a többi, s a többi volt a téma, és ott különféle szakemberek az OECD részéről, az ENSZ

FAO részéről gyakorlatilag egy bűnözőnek mutatták be a mezőgazdaságot, hogy mi vagyunk a legfőbb felelősei ennek a felmelegedésnek, és én eléggé megdöbbenve hallottam, hogy ez, most már, úgy tűnik, valami világjelenség, még nem nálunk, Magyarországon, de tartok tőle, hogy Európában igen, látva a feltörekvő zöldpártokat, amelyek ötévente megduplázzák most éppen a népszerűségüket, ha tetszenek figyelni a nyugat-európai választások eredményeit. Itt is volt egy érdekes személy, az egyik előadó, az újonnan megalakult Európai Parlament mezőgazdasági bizottságának alelnöke, egy fiatal portugál úriember a zöldekhez tartozva annyi sok érdekeset, de leginkább butaságot mondott el a mezőgazdaság szerepéről, hogy alig győztük figyelni és értelmezni, hogy akkor szerinte milyen is a mezőgazdaság manapság.

Én ebben kérném szépen a minisztérium és talán még a szakmai hozzáértéssel bíró, a környezetvédelemért felelős államtitkár úr segítségét is, nem lehetne ennek a jelenségnek most már valamilyen mélységét is megmutatni, hogy, emberek, ne bolonduljunk már meg, a legzöldebb ágazat mégiscsak a mezőgazdaság, természet közeli állapotban próbálunk élelmiszert termelni az emberiségnek – mindenki más rajtunk kívül nem ezt teszi, hogy tisztázzuk! –, hogy még az a fű is zöld, amit a tehén lelegel, és ki fog nőni újra; és még sorolhatnám ezeket. De ők nem, ők azt mondják, hogy a felmelegedésért mi felelünk, a CO₂-kibocsátásért mi felelünk, ma már egy kérdőző állat, különösen a szarvasmarhák kapcsán pontosan megmondják, hogy milyen borzasztó mennyiségű vizet fogyaszt el egy kiló hús megtermeléséért, na, meg az a metángáz, amit kipufog, elől megeszi, hátul kipufog, hát, az valami katasztrofális! És közben a világgazdaságban elkezdjük kötni a nemzetközi, földrészek közötti, a kereskedelem nyitottságára vonatkozó megállapodásokat, hogy korlátlanul lehet az élelmiszert ide-oda szállítgatni, mert manapság az, hogy kobei marha meg wagyu meg angus meg argentin steak, s a többi, ez teljesen természetes lett a világ minden pontján, és erre senki nem hívja fel a figyelmet, hogy, de emberek, hogy is került oda az önök tányérjára az a hússzelet, ennek mennyi volt vajon a negatív kihatása, a CO₂-kihatása, mert amíg az a marha megélte magát, s a többi, annak a kihatása, állítom, a töredéke mindannak, ami utána a hús utaztatásának.

Hogy egy érdekes adatot hadd mondjak, hogy mennyire, állítom, nem mi vagyunk a világ bűnözői, tehát nem a mezőgazdaság a felelős a hőmérséklet-emelkedésért: ha jól látom, PET-palack–szigetekkel küzdenek most már a világ óceánjain, azokat nem a mezőgazdaság bocsátotta ki, én úgy emlékszem legalábbis. Aztán ott van a divatipar, amelyről tegnap az egyik legolvasottabb elektronikus hírportál egy nagyon jó elemzést adott, hogy régen egy-két évente volt egy divattrendváltás, most már kéthetente van, és azok a zöldek, akik most itt küzdenek ellenünk, ezekben a legdivatosabb márkákban jelennek meg három-négy hetes forgásban, és ezt senki meg nem nézte még – most már elkezdték –, hogy tényleg teljesen megbolondultunk, hogy nem jó az a nadrág? Én a szakadt farmert szoktam felhozni, hogy amikor bemegyek a boltba, akkor nekem szakadt farmert akarnak eladni, és mondom, hogy ilyen már van otthon, ahelyett akarok valamilyent. De valaki kitalálta, hogy a szakadt farmer a menő, és elárasztották azzal a világot – és még sorolhatnám a divatiparnak a félelmetes terhelését a környezetünkre. De engedjék meg, hogy a repülőgépekkel, a szállítással kapcsolatosan is mondjak valamit! Valószínűleg kevesen tudják, de meg lehet nézni: 4 milliárd utas volt egy év alatt tavaly, 4 milliárd utast röptettünk, a csúc 2018. július 12-én

következett be, amikor 202 157 repülő repült egy nap alatt – 202 157! –, az egy órán belüli csúcsot pedig 19 ezer repülő egyszerre a levegőben tartása jelentette. Akkor tényleg a mezőgazdaság a világ bűnözője a környezeti hatások tekintetében?

Én nem tudom, hogy ki találta ezt ki, és ki állít be bennünket bűnözőknek, de valahol kezdjük el ezt most már komolyan venni, mert a felnövekvő generáció láthatólag fél a környezeti hatások következményeitől, ami rendben is van, de tartok tőle, hogy rossz helyen fogja keresni a megoldást, hogyha azt állítják, hogy mi vagyunk a világ bűnözői, mi, a mezőgazdaság; ellenünk fog fordulni, és ennek szerintem elég komoly negatív következményei lesznek az emberiségre, az ételtermelésünkre, az ételtermelés-biztonságunkra, a minőségre, netán az ételtermelés árára, hogy még egy ilyen tényezőt is megemlítek. Úgyhogy én nagyon ösztökélem a minisztériumot, hogy ez irányba lépjen, ha van ereje, kapacitása, tudományos szinten kezdjünk el ezzel érdemileg foglalkozni, és a magunk képét megmutatni, hogy kik vagyunk mi, hogy talán hol lehet még tényleg visszafogni a negatív hatású gázok és egyéb kibocsátását, és hol nincs értelme erről beszélni, mert amióta világ a világ, azóta ezt tettük.

Köszönöm szépen, ezt szerettem volna elmondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az ülés vezetését visszaadom az elnök úrnak.

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nagy István miniszter úrnak adok szót a viszonzválaszra.

Dr. Nagy István válaszai, reflexiói

DR. NAGY ISTVÁN agrárminiszter: Köszönöm szépen, elnök úr, és köszönöm szépen a bizottság tagjainak az észrevételeit, kérdéseit, hiszen ez mutatja azt, hogy mennyire közösen kell gondolkodnunk és közösen kell cselekednünk ahhoz, hogy sikereket tudjunk elérni.

Magyar Zoltán képviselőtársam jelezte, hogy ők szélesebben tekintenek a vidékfejlesztésre, mint a kormányzat. Azt kell hogy mondjam, hogy az agrártárca a maga eszközeivel tesz és tud tenni magáért a vidékfejlesztésért, de hogyha egy kicsit kijebb tekint, a „Magyar falu” programot hadd ajánljam a figyelmébe, amely szerintem egy nagyon széleskörű lehetőséget tud jelenteni, és egy egészen új dimenziót nyitott magában a vidékfejlesztés területében.

A sertéspestis kapcsán egyetértünk abban, hogy ez egy nagyon komoly kihívás, és nagyon komoly gazdasági jelentőséggel bíró kihívás, amivel kapcsolatban nem is biztos, hogy végiggondolta mindenki, hogy ennek a végén milyen hatása van. Akkor tehát, amikor azt látjuk, hogy Kína sertésállományának a 40 százaléka elveszett, most voltam Vietnámban a múlt héten, ahol egy baromfiüzemet adtunk át, ott is beütött a sertéspestis az állományba, és nagyon komoly reakciókat váltott ki az egész társadalomban ennek a szerepe, hiszen nagyon keresik a megoldást, hogy hogyan is tudnak majd ellene védekezni. Azt kell hogy mondjam, hogy a hús árában nyilvánvalóan meg fog jelenni, és már meg is jelent ennek a kérdése. Mivel globális piac van, és az egész kérdéskör globális kérdéskör, ezért ettől nem

lehet eltekinteni. Azt látjuk tehát, hogy a kínai piac hiátusa vákuumként szívja ki az európai sertéshúst, és mivel keresleti oldal van, ezért verseny van a sertéshúsért, ezért az árak óhatatlanul törnek felfelé. Nekünk termelői oldalról az az érdekünk, hogy ennek a perspektívának a nyertesei lehessünk, hogy minél több magyar gazda tudjon a sikeres oldalon lenni, ugyanakkor az pedig valóban egy fontos történet, hogy a húsellátás biztonságát és a szinten tartását hogyan tudjuk megvalósítani.

Itt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy bizony gondolkodnunk kell azon, hogy alternatív húst hogyan teszünk az asztalra, nem mit, az alternatívot, tehát hogy a sertéshús helyett milyen más állati terméket tudunk behozni a piacra, és bizony itt van a nyúl, az a szerepe, amelyet szerintem sokkal inkább előtérbe kell helyezni. Egészséges húsról beszélünk, a legmagasabb fehérjetartalmú húsról beszélünk, és ráadásul nyersrostra alapozott húselőállításról beszélünk, amely az allergiamentességet és a legegészségesebb húst teszi lehetővé. Nem véletlenül tartjuk azt, hogy a XXI. század fő fehérjeforrása és a legegészségesebb fehérjeforrása maga a nyúlhús. Ez is egy lehetőség tehát, hiszen ha szélesebbre húzzuk a palettát, akkor sokkal több lehetőség van arra, hogy akár a sertéshús árának az ideiglenes elszaladását kompenzálni lehessen. A világpiac nyilván rendkívüli módon dolgozik azon, hogy hogyan tud minél nagyobb mennyiségű húst előállítani azért, hogy mérsékelje ezeket az áremelkedéseket. Magyarországon is szeretnénk beilleszteni a gazdaságfejlesztési programba azt, hogy hogyan tudjuk bővíteni ezt a most nagyon perspektivikus ágazatot.

Nekünk most, jelen pillanatban az az alapvető érdekünk, hogy meg tudjuk óvni a házisertés-állományt az ettől a vírustól való átfertőződéstől. Ha ezt sikeresen meg tudjuk tenni, akkor továbbra is minden piac nyitva áll előttünk, és egy olyan lehetőséget tudunk kapni, amely óriási előnyökkel bírhat akár a szomszédos országokkal szemben is, hiszen látjuk, hogy Romániában milyen problémák vannak, hogy Szlovákiában milyen problémák vannak, és ehhez képest Magyarország pedig szárnyal, hiszen a romániai élőmalac-exportunk 40 százalékkal növekedett az elmúlt időszakban, tehát fantasztikusan jól lehet ezzel a dologgal haladni. Fegyelmezett munka szükséges ahhoz, hogy ezt továbbra is meg tudjuk őrizni.

Az őstermelői státusz változásával kapcsolatosan szakértői egyeztetések zajlanak. A szakértői egyeztetés arról szól, hogy az őstermelői működési forma előnyeit hogyan tudnánk egy olyan gazdasági, jogi társaságba átirányítani és ott megőrizni, amely ugyanakkor nagyon sok egyéb más kérdésben pedig az előnyeit magában tudná hordozni. Nincsen kész, végleges anyag, hiszen a szakértők nap mint nap egyeztetnek e körben. Amikor ezek a javaslatok elkészülnek, akkor mindenképpen szeretnénk egy társadalmi vitára bocsátani, tehát a gazdatársadalommal leegyeztetni ezt, hogy az ő életük ritmusának, hozzáállásuknak megfelelő javaslattal tudjunk előállni, hiszen ha a gazdák nem támogatják, az ő ellenükre ilyet nyilván nem lehet megvalósítani. Ezért tehát egy nagyon alapos szakértői előkészítés és egy nagyon hosszú egyeztető munka szükséges ahhoz, hogy a megfelelő formát megtaláljuk a további fejlődés lehetőségével.

Kútregisztráció – kútadóról, hála istennek szó nincs. Itt is csak azt tudom mondani, hogy szakértői egyeztetés zajlik az Agrárminisztérium és a Belügyminisztérium szakemberei között. Én mindenképpen szeretnék különbséget tenni, és szerintem a gondolkodásunkat ez ügyben lehet tovább fejleszteni, hogy a locsolás és az öntözés között óriási különbség van, és a

locsolásnál az embereket békén kell hagyni, az öntözésnél pedig, ami gazdasági előnyökkel jár, minden szabályt be kell tartani. Ennek a formába öntése zajlik szakértői szinteken, azt remélem, hogy minél hamarabb elő tudunk jönni ezzel, és mire az adott határidő 2020. év végén lejár, addigra megnyugtató válaszokat tudunk adni mindenki számára, hogy szó sem lehet arról, hogy egy belterületen lévő családi háznál lévő területen lévő kútnak a regisztrációjáról, netán adóztatásáról vagy bárminemű végzálásáról kellene itt a jövőben is beszélnünk, szó sem lehet erről.

Hogy a közös agrárpolitikában csökkenés várható. Sok jel utal arra, hogy csökkenés lehet. Mi azon dolgozunk, hogy ezt a csökkenést kivédjük, hiszen hogyha a teljes költségvetést megnézzük, Nagy-Britannia távozásával mindenképpen egy nettó befizető ország távozik. Nekünk most az a feladatunk, hogy a szövetségeseinkkel együtt úgy tudjunk érvelni, lobbizni, hogy meggyőzzük a miniszterelnököket arról, hogy a közös agrárpolitikához juttatott források a legigazságosabban elosztott források az összes politika közül, hiszen mind az ötszázmillió európai uniós polgárt egyformán érinti az, hogy minőségi élelmiszert kapjon, hogy olcsó élelmiszerhez tudjon jutni, hiszen ez nagy mértékben befolyásolja ezt, és a harmadik – amiről el szoktunk feledkezni, de gyakorlatilag a közös agrárpolitika forráselosztásának pont ez az indoka és érve –, hogy és élhető környezetet tudunk teremteni magunk körül, mert fenntartjuk azokat a környezeti viszonyokat, amelyek egyébként támogatás hiányában, negatív jövedelmezőség mellett biztos hogy nem lennének fenntartva. Így tehát egy megművelt vidéki területet tudunk biztosítani azzal, hogy a közös agrárpolitikából juttatjuk oda a forrásokat.

Mindenképpen él tehát továbbra is az az alapszabály, hogy nem kérhetünk többet kevesebért a gazdáktól, de az is igaz, hogy lesznek új szempontok, ezek az új szempontok pedig sokkal inkább azok a társadalmi elvárások, hogy hogyan tudunk fenntartható környezetet teremteni, hogyan tudunk olyan határmezsgyéket állítani, indikátorrendszert bevezetni, amely azt mutatja, hogy milyen előrehaladások vannak az agráriumban, magában a környezet minőségibbé tételében. Ezek lesznek várhatóan azok az új elemei ennek a közös agrárpolitikának, amelyek egyébként támogathatók. A viták ott vannak csak, hogy ezeknek az indikátoroknak az ellenőrzése milyen gyakorisággal és milyen következményekkel járjon, de erre majd a különböző egyeztetéseken sor kerülhet.

A versenyképesség megítélésénél természetesen akár az öntözés, akár a generációváltás fontosságában egyetértünk, és azon dolgozunk, hogy hogyan lehet minél szélesebb körre kinyitni mindezt a lehetőséget. A mostani 87,5 ezer hektárról nagyon szeretnénk tehát a ciklus végére 200 ezer hektárig felmenni, és aztán megnyitni, megduplázni még egyszer tíz éven belül, hogy mintegy 400 ezer hektárnyi öntözött terület lehessen. Aztán amit Győrffy képviselőtársunk mondott, a hosszabb távú célkitűzés valóban egy olyan versenyképes magyar mezőgazdaságot tud eredményezni, hogyha mintegy egymillió hektáron lehet majd öntözni, amire igény, szükség és lehetőség van, nem csak a mezőgazdasági termelés miatt, szeretném hozzátenni, tehát az öntözés nem csak kifejezetten önző agrárcél, hanem végtelenül fontos az, hogy élhető környezetet teremtsen. Hiszen ha víz van, akkor a légköri aszály mértékének a csökkentése, a porképződés csökkentése, a hőmérséklet csökkentése mind-mind mint járulékos haszon együtt jár vele, és hozza magával, tehát az élhető környezet megteremtése érdekében minden honfitársunknak nagyon fontos az öntözés szerepe.

A méhészeti támogatás kapcsán természetesen érzem és értem, hogy kevés még, de 500 forinttal kezdtük, ezer forintnál tartunk, és jelenleg az a nagyon szilárd elhatározásunk van, hogy európai kezdeményezéssel fogunk élenjárni, egy kezdeményezéssel élünk az Európai Unió felé, hogy ne csak Magyarországon és ne csak nemzeti forrásból tudjuk támogatni a méhészeket, hanem ez egy globális probléma, európai szintű méhészeti probléma, hogy lehessen a közös agrárpolitikán belül méhcsalád-támogatási forráshoz jutnunk az elkövetkező időszakban. Ezzel a kezdeményezéssel kívánok a decemberi bizottsági ülésen fellépni, és mint egy új lehetőséget felvázolni, hogy tartozunk annyi felelősséggel a jövőnk iránt és a fenntartható fejlődés érdekében, hogy megmentjük a méheket, a méhcsaládokat, mert önmagában a piac, a piaci termelés nem képes biztosítani a méheknek a jövőt.

Azt szeretném elmondani, hogy milyen egyéb intézkedéseket hoztunk tömeges méhpusztulás kapcsán, és Győr-Moson-Sopron megyei példát említett a képviselő úr. Szeretném jelezni, hogy hála istennek Győr-Moson-Sopron megyében egy bejelentés nem történt (*Magyar Zoltán: Erről beszéltem!*), tehát kimaradt abból a bejelentéshullámból, amely történt, tehát nem volt. (*Magyar Zoltán: Pont erről beszéltem!*) A miniszterségem napjától kezdve Magyarországon a neonikotinoidok használata tilos, kiveztük a rendszerből, egyáltalán nem lehet csávázószerként használni, tehát azt, amit fő bűnösnek kiáltottak ki, az egyáltalán nincs benne a rendszerben, igyekeztünk kivinni. Azzal, hogy olyan intézkedéseket hoztunk a növényvédő szakemberek felé az elektronikus permetezési napló bevezetésével, hogy valós idejű adataink legyenek a különböző vegyszerek használatáról, azzal, hogy elkezdtük vizsgálni a szerek addiktív vagy kognitív hatásait, mert lehet, hogy egyes szerek önmagukban nem méhveszélyesek, ugyanakkor két hatóanyag összeadva már lehet veszélyes a méhek számára. Ezeket a vizsgálatokat is elkezdtük, hogy az Európai Unió, amikor engedélyezi egy vegyszer forgalomba hozatalát, akkor köteles legyen ezeket az additív hatásokat megvizsgálni, hogy az egymással kombinálódó vegyszerek kifejthetnek-e a méhek számára ilyen dolgot.

A probléma, kedves Mezőgazdasági bizottság, ott óriási, hogy a vad poszméhfaunának egyre inkább eltűnnek az élőhelyről, nem maradnak más beporzó élőlények, mint a méhek, és a méhek egyedül maradnak ebben. Ők nagyon kitettek az időjárás és a környezet hatásainak, a környezet változásának, ezért kell nagyon odafigyelnünk rájuk, mert hogyha ott hibázunk valamit a méhek életében, akkor nincs más, ami a helyükre tudna lépni. Ezért nagyon-nagyon lényeges ez a kérdés, nem azért, mert van húszezer magyar méhész, és előállítunk 25-30 ezer tonna mézet, hanem mert a méhnek az a nagy jelentősége van, hogy elvégzi a beporzást, ami gyakorlatilag az élelmiszereinket és az ennivalót biztosítja a mi számunkra. Ha ez nincs, akkor óriási problémák adódnak.

Steinmetz képviselőtársam számára az írásbeli kérdés komolysága kapcsán: én mindig kérem is a kollégáimat, hogy alaposan körbejárt, szakszerű válaszokat adjunk, és hogyha a kérdés nem személyeskedő, akkor ez mindig meg is történik. Ha a kérdés abszolút politikai jellegű, akkor politikai jellegű válasz szokott menni. De énszerintem ha figyeli mindazoknak a válaszoknak a stílusát, amelyeket mi átengedünk a kezemen keresztül, akkor az kifejezetten azt igazolja, hogy a lehető legkomolyabban igyekszünk támogatni az ön és természetesen képviselőtársaink írásbeli kérdéssel való

hozzánk fordulását, hogy megfelelő információval tudjuk őket ellátni, hiszen nekünk is fontos, hogy megfelelően tudjuk tájékoztatni őket.

A balatoni hal kérdése mit takar? Azt takarja, hogy lehetővé tudjuk... Ott kezdem inkább, hogy az Országgyűlés elfogadta azt a törvényt, amely szerint az élővizeinken halászati tevékenységet folytatni nem lehet, csak horgászati tevékenységet lehet ott folytatni, és tette ezt azért, hogy az élővizek halfaunájának helyreállítása és hasonlók megtörténhessenek. Ennek hatására ma már több mint ötszázezer horgász éli a mindennapjait a természetes vizek partján, és azt kell mondjam, hogy soha nem látott fajbővülés és rekonstrukció megy végbe akár a Balatonban is. Hogyha hallgatta a híreket, olyan új halfajok jelentek meg, amelyekről azt hittük tíz éve, húsz éve, hogy rég kivesztek a Balatonból, és hála istennek újra vannak, újra meg lehet őket találni. El kell tehát mondani, hogy az a döntés, hogy azt mondtuk, hogy a halászati tevékenységet korlátozni kell, és helyette a horgászatnak adtunk teret, az helyes volt, mert beváltotta azt a szándékot, amit el szerettünk volna érni.

De jön az ön kérdése: hogyan jutunk akkor mégiscsak természetes vizekből származó halhoz, azaz hogyan lesz a balatoni hal? Azt kell erre válaszoljam önnek, hogy sikerül megoldani azt, hogy ugyanabból a vízből és ugyanabból a táplálékból tud táplálkozni az a hal, amely balatoni halként és ezzel a minősítéssel tud forgalomba kerülni. Ez az egyik lehetőség. A másik pedig, hogy a tóparti éttermek vagy különböző feldolgozóhelyek az őszi lehalászások során tudnak igény szerint hozzájutni effektíve a balatoni halhoz, és forgalmazni is balatoni halként tudják mindezt.

A csökkentett áfakulcs kérdése. Én azt hiszem, agrárminiszterként mit se mondhatnék mást, mint azt, hogy az Agrárminisztérium mindig támogatja az alapvető élelmiszerek áfájának a csökkentését. Mi mindig szövetségesek voltunk ebben a küzdelemben, soha nem hallhatott tőlünk egyebet, mert nekünk alapvető érdekünk az, hogy ezt támogatni tudjuk. Én azt remélem, azt láthatja, hogy ez egy folyamat, minden évben csökkenni tud valahol valamilyen terméknek az áfája, ahogy a gazdaság fejlődése, növekedése lehetővé teszi, ez a folyamat nyilván halad is előre, és így a marhahús is sorra kerül, hiszen most a felezett és a negyedelt marhahús áfája már csökkentett, itt még a szeletelt húsnak, tehát a kész terméknek az áfáját kell majd levinni.

A munkaerőhiány az egyik égető kérdése főleg a kézműves szakmáknak, a bogyósgyümölcs-, a gyümölcs-, zöldségágazatban óriási problémák vannak, és én ma is tartom: a közfoglalkoztatottak rendszerében ott rejlik és rejtőzik az a lehetőség, hogy őket az agrár- és élelmiszeripar fel tudja szippantani. Bevallom, én nem szezonális munkában gondolkodom, nem kivételezésben, átirányításban gondolkodom, én sokkal inkább egy olyan támogatási rendszerben tudok gondolkodni, amely azt teszi lehetővé, hogy ezek a jelen pillanatban közfoglalkoztatásban lévő emberek hogyan tudnak állandó munkavállalóvá válni, avanszálni gyakorlatilag ezen gazdaságokban. Ezt kell tudnunk elősegíteni akár egy adózási vagy támogatási rendszerrel, hogy ez az út átjárható legyen.

Egy másik lehetőséget is szeretnék megemlíteni, amely jelen pillanatban még nem eldöntött, a közös agrárpolitika támogatási rendszerében, kialakulásában vitatott pont, ugyanakkor egy nagyon fontos javaslat: a munkaerő elszámolhatósága a degresszió felül. Ez egy olyan lehetőség az agrárium számára, amely kifejtheti a foglalkoztatást, és lehetőséget ad, ösztönzi gyakorlatilag az üzemeket, a gazdákat arra, hogy

foglalkoztatottakat alkalmazzanak. Mindazt tehát, amiről beszéltünk, hogy ott rejlik az a potenciális lehetőség a közfoglalkoztatottak életében, hogy az agráriumban megtalálják a szerepüket, én nagyon remélem, hogy be is lehet váltani. Ha belegondolunk, az összes startup vállalkozáshoz, mindazokhoz, amelyek kis területen intenzív kultúrát jelentenek, nélkülözhetetlen a munkaerő kérdése, és ma már ott tartunk, hogy egy-egy fejlesztés megvalósulásának az egyik sarkalatos pontja, hogy megtaláljuk-e a munkaerőt – és ez nyilván nagyon-nagyon fontos.

Az osztatlan közös felszámolása, mikor jön a parlament elé a törvény? Azt kell hogy mondjam, hogy ha van probléma, amit sok aspektusból jártunk körül, körbe, akkor ez pont az a kérdés. Új és új problémák merülnek fel, és valóban igaza van: ez egy sokkal nagyobb volumenű kérdés, mert kétféle embert érint ez az egész témakör, és hihetetlen kiterjedésű, szövevényes, rendszerváltáskori hagyaték ez a gúzsba kötött állapot, és azon vagyunk, hogy minél hamarabb be tudjuk hozni. Én azt remélem az Országgyűlés működési kérdéskörét vizsgálva, hogy a tavaszi ülészen önök előtt tud lenni az a törvényjavaslat, amelyről vitázhatunk, vagy sokkal inkább együtt gondolkodhatunk, mert azt remélem, hogy együtt tudunk majd róla gondolkodni.

A lótenyésztés, csökken a lóállomány minősége. Nagyon nagy erőfeszítéseket teszünk azért, hogy a lótenyésztés is megtalálja a maga szerepét. Én azt látom, hogy különböző hullámzások vannak, hol az egyik lótipus, hol a másik ágazat tud sikeresebb lenni, hol a fogathajtók, hol a díjugratók, hol a galopp megy, de sikerek mindig vannak. Egyeztetve velük azt látom, hogy a nóniusz óriási mértékben megtalálta a helyét és szerepét a világban, húsz évre van – húsz évre van! – igény szerződve gyakorlatilag a magyar nóniuszra, rendőrlóként fantasztikus kereslet van rá szerte a piacon. Azt látjuk, hogy a sportlovak teljesítménye is olyan, amire méltán lehetünk büszkék. Azt látom, hogy tudatos tenyésztés zajlik, olyan igényekkel jelentek meg a galoppoldalon is, olyan tenyészállat-vásárlási igénnyel és lehetőséggel, amit hogyha sikerül nyélbe ütni, akkor soha nem látott mértékű összeget áldozunk arra, hogy a lótenyésztésnek a minősége – hiszen itt a másik kritika pont a minőséggel kapcsolatos volt – kiváló legyen. Ha Bábolnát nézzük, a furioso-north star kérdését vagy a shagya-arab kérdését, valami fantasztikus dolog, hogy egymásnak adják a kilincset a vevők, a szakemberek, nézik, csodálják azt a teljesítményt, amit a bábolnai ménesben meg tudunk teremteni.

A feladatunk szerintem a következő: az elmúlt időszakban megteremtettük a lóágazat körüli infrastruktúra-fejlesztést, hiszen Bábolnán is, az ügetőn is és Szilvásváradon is, Mezőhegyesen is olyan fejlesztések zajlottak, amelyek kifejezetten közönségvonzóak, kiszolgálják azt a XXI. századi igényt, amit mi szeretnénk, de megkerülhetetlen az, hogy ha egy sikeres ágazatot akarunk, akkor arra egy társadalmi igényt kell felállítani. Maga a lótenyésztés tehát nem lehet egy szűk elitnek a játékszere.

Ahhoz, hogy egy gazdaságilag megtérülő reláció legyen maga a lótenyésztés, ahhoz szükséges az, hogy ennek egy nagy tömegigénye, tömegbázisa legyen. És akkor mondom ilyen nagyon egyszerű dolgokat, amelyekkel nekünk foglalkoznunk kell – éppen a múlt hónapban kellett ilyen intézkedést foganatosítanom –, és hadd kérdezzek vissza önökre: mikor olvastak lóversenyzésről szóló híreket a napilapokban? Ugye? Tehát meg kell teremtenünk az érdeklődés felkeltését az emberek felé. A minisztériumban

lesz tehát most már olyan ember, aki kifejezetten figyeli ezeket az eredményeket, hogy úgymond társadalmasítsuk, hogy ne csak szilveszterkor nyíljon ki az ügető, és aki átélte azt a szilveszteri hangulatot, amely ott az ügetőn van, annak élete meghatározó élményévé válik, és működik. A mi feladatunk ez. Vagy itt a fogathajtás most valóban, de azzal, hogy megpróbáljuk az Európa-bajnokságot idehozni, azzal szerintem újra ráirányítjuk a figyelmet, és ez újra működni fog. De ha figyelik az intézkedéseinket, le kellett mennünk az alapokhoz, elindulni a kistelepülési versenyeken, igen, a harmad-, negyedosztályú versenyeken azért, hogy minél inkább bővítsük a társadalomban, szélesítsük azt a kört, amely a lótenyésztéssel, -versenyzéssel foglalkozik, hogy megtaláljuk a lovak szerepét.

Szeretném jelezni, hogy megalakulás előtt áll a kisbéri félvérmenes, tehát szeretnénk a kisbéri félvér ménését, állami ménését létrehozni, az állami elismerését megtenni ennek, mert az szükséges ahhoz, hogy előre tudjunk menni, és nagyon komolyan gondolkodunk a magyar hidegvérű fajta elismertetésén is, és ennek is egy állami ménés megteremtésének a lehetőségén. Ez kell, hiszen a muraközit és a magyar hidegvérűt együtt szerintem sikerül majd megtenni.

Hadd számoljak be önöknek egy újabb kezdeményezésünkről! A Nemzeti Lovas Program egyik kulcseleme az, hogy az iskoláskorú gyerekeinknek hogyan tudjuk lehetővé tenni azt, hogy lovagoljanak. Remélem, hogy napok, de nem több mint hetek kérdése az, hogy be tudjuk jelenteni azt a megoldási lehetőséget, amellyel ezt meg tudjuk teremteni. Sikerül Kecskeméten hozzájutni egy olyan lovardához, amely módszertani központként kiindulási pontja tud lenni ennek, és sikerül megteremteni a finanszírozási lehetőséget, hogy aki igénybe akarja venni diákként, gyerekként, általános iskolás gyerekként a lovaglás lehetőségét, az hogyan tud ehhez hozzáférni. Amikor tehát legközelebb itt fogok ülni önök előtt, akkor erről már egész konkrétumként be tudok számolni.

Csak azt akartam jelezni, hogy dolgozunk rajta, de ahhoz, hogy újra Kincsem szintű lovaink legyenek, ahhoz meg kell tennünk ezeket az intézkedéseket, hogy kiszélesítsük, igénnyé tegyük magát a lóversenyzés kérdését is. Emlékeznek rá, hogy amikor már teljesen temettük a lóágazatot, egy Overdose-zal mekkora kitörési pontot lehetett találni, és hogy a társadalom mennyire rögtön erre a kérdésre összpontosította a figyelmét, és hogy óriási sikere volt az egész kérdésnek? Na, ezeket kell lehetővé tennünk, hogy a lóágazatot ismét oda tudjuk tenni.

Szólóágazati probléma. Az ideai termés mintegy 4,5 millió mázsa volt, és az a helyzet, hogy a tavalyi esztendőben is egy kiváló termelési átlagunk volt. Azzal szembesültünk tavasszal, hogy a pincékben ott maradt a bor, nem tudták eladni a gazdák, és ezért nyúltunk ahhoz a bizonyos támadott, önök által támadott intézkedéssorozathoz, amelyet az Európai Unió ajánl ilyenkor, hogy hogyan tudjuk csökkenteni a piacon jelen lévő mennyiséget ahhoz, hogy meg tudjuk védeni a többit, ez a zöldszüret és a lepárlás támogatási kérdése. Én örülök annak, hogy a gazdák megértették ennek a lehetőségét, hogy az ideai évben felmerült nehézségeket ezzel csökkenteni tudtuk.

Szeretném jelezni annak a vádnak a hamisságát, hogy elárasztottuk Magyarországot olcsó import borral. Addig, amíg 2011-ben 800 ezer hektoliter érkezett import borként Magyarországra, 2019-ben 74 ezer hektoliter jött be, tehát ekkora, nagyságrendbeli különbség van, a tizedére, kevesebb mint a tizedére esett vissza a borimport.

Mi a feladatunk? Az első feladat az, hogy kiváló minőségű bort készítsünk. Azt kell látni, hogy a gyenge minőségű borra nincs társadalmi igény, nagyon nehéz eladni, nem lehet, minőségi bort kell készítenie mindenkinek. A minőségibor-készítést tudjuk támogatni azzal, hogy közösségi borfeldolgozókat hozunk létre. Látszik, most már Tokajban is elkészül a harmadik, talán a napokban lesz átadva az a közösségi borfeldolgozó, amely lehetővé teszi, hogy a különböző méretű kis szőlőterülettel rendelkező emberek is minőségi bort tudjanak készíteni, és eldönthessék, hogy saját maguk hozzák forgalomba, vagy beteszik a közösbe, és úgy forgalmazzák, de a közösségi borfeldolgozó szerintem egy jó válasz arra, hogy a piaci méretbeli különbségeket hogyan lehet feldolgozni.

De nem megkerülhető a marketing kérdése sem, és ez igazából egy nagyon fontos dolog. Elindítottunk egy 3,5 milliárd forintos bormarketing-programot a minisztériumban, amely arról szól, hogy lehet pályázniuk a különböző borászoknak, egy forintot adunk mi, egy forintot ad a borász, ezért összességében 7 milliárd forint fog borpromócióra, bormarketingre fordítódni. Azt hiszem, hogy ez van olyan jelentős mennyiségű összeg, amely gyökeres változást fog tudni előidézni abban, hogy megtaláljuk a XXI. században a magyar bornak az új piaci lehetőségeit. Ez egy nagyon fontos dolog, hogy ezen dolgozzunk.

Hogy kikerüljük a téves információkat, ezért dolgozik a minisztérium jelenleg az e-pincekönyv bevezetésén, hiszen itt valós, az adott pillanatban lehívható tényleges adatokat lehet látni egy központi helyről természetesen bárki számára, és ez az szerintem, amivel a valós tartalékokról, a pincék telítettségéről, illetve a bormennyiségekről valós piaci képet fogunk tudni azonnal kapni. A különböző árprognózisokhoz vagy a megteendő intézkedésekhez ez is nélkülözhetetlen lesz majd az elkövetkező időben.

Győrffy Balázs elnök úrnak szeretném megköszönni a szavait a versenyképesség kapcsán, hiszen azonosan látjuk az ágazatot érintő kérdéseket. El kell mondjam önöknek, hogy végtelenül jó érzés az, mert én úgy szoktam lemérni, hogy milyen állapotban van a magyar agrárpolitika, ami nagyon egyszerűen rajzolódik ki nekem, hogy ha az ország bármelyik pontján – legyen az ellenkező pontja! – vagyunk, és megkérdeznek bennünket egy adott szituációról, akkor nagyon jó eséllyel ugyanazt a választ vagy ugyanazt a megoldási lehetőséget vázoljuk fel, és ez az, ami óriási erőt és óriási lehetőséget ad, hogy minden erőnkkel egy irányba tudunk menni, és a megoldásokat egy irányba tudjuk erősíteni, pontosan azért, amit ellenzéki képviselőtársaink is felvetettek, hogy az agrárlobbi ereje, érdekérvényesítő ereje mekkora, mert így nem töredezett, hanem egységben sokkal erősebben lehet az érdekérvényesítést megtenni. Úgyhogy teljesen egyetértek a termézbiztonság, a termelésbiztonság kérdésével vagy az öntözés kérdésével, hiszen az nélkülözhetetlen ahhoz, hogy eredményesen tudjunk gazdálkodni.

Czerván György államtitkár kollégámmal is teljességgel egyetértek, hiszen ha valaki ért a fejlesztési források kérdéséhez vagy a közös agrárpolitika lehetőségeihez, az abban rejlő tárgyalások nehézségeihez vagy az abban rejlő kiskapuk kinyitásához, akkor az pontosan ő. Ő tehát nagyon kiválóan tudja, és gyakorolta, mívelte ezeket, és ha valaki érti, hogy mily nehézségek vannak ebben, akkor az szintén ő. Ami nagyon fontos nekem, az az, hogy a magyar agrárium és élelmiszeripar tőkevonzó-képessége hogyan alakul, és szerintem egy olyan történelmi helyzetben vagyunk, amikor a banki kamatok alacsony volta lehetővé teszi azt, hogy ráirányítsuk a tőkét arra

nézve, hogy az élelmiszeripari beruházásokban magasabb megtérülési ráta várható, mint ahogy bankbetétekben használják vagy azokba teszik a forrásokat. Nekünk az a célunk, hogy olyan beruházási lehetőségeket villantsunk fel, vagy hogy az agrárium helyzetét úgy tudjuk bemutatni számukra, hogy vonzó legyen az agrárium és az élelmiszeripar a befektetők számára, hogy beruházzanak, mert minden egyes agráriumban elköltött forrás sokkal többet generál, hiszen a vidéki megmaradást, a vidéki élet lehetőségét vonzza maga után.

Köszönöm szépen Jakab elnök úrnak az együttműködésről mondott szavait, és nagyon hálás vagyok azért, hogy magunk mögött érezhetjük a magyar gazdatársadalmat, hogy vállat vállnak vetve a nehézségekben is és az örömeinkben is együtt tudunk lenni, együtt tudunk örülni. Steinmetz képviselőtársam fogalmazta meg, hogy a minisztérium vezetői elérhetőek, kérdést lehet számukra feltenni, és ezekre a kérdésekre meg is kapja a választ, hogy jelen vagyunk a gazdák életében. Igen, pontosan ez a cél. A magyar agrárium nem Budapesten, a Kossuth téren az aszfalton zajlik, hanem sokkal inkább kint a vidéken, és ezért mi a valóságot akarjuk érzékelni, tapintani, és a valóságban együtt akarunk működni a gazdákkal, ezért ott a helyünk, ahol a gazdáknak gondja van, és ott a helyünk, ahol a gazdák örülnek, hogy örömeinkben és bánatukban is osztozni tudjunk, hogy át tudjuk érezni mindezt, és hogy a tőlük jövő javaslatokkal, ötletekkel tudjunk olyan intézkedéseket hozni, amelyek ezt a további együttműködést tudják segíteni.

Az elnök úrnak, Font Sándornak köszönöm a nagyon karakán kijelentését, hogy nem kell temetni az agráriumot. Így van! Én hadd osszam meg önnel azt az élményemet, hogy Brüsszelben tagja vagyok a mezőgazdasági és a környezetvédelmi miniszteri bizottságnak is, és hihetetlen különbség a kettő. Amikor tehát az ember a környezetvédelmi soron ül, az valami hihetetlen, hogy ott mennyire ellenséges a hangulat az agrárium felé, és itt valóban óriási felelősséggel tartozunk. Azt kell mondjam, hogy egészen vissza kell mennünk, óhatatlan tárcaközi együttműködést kell kezdeményezni azért, hogy az iskolai tanrendben a gyerekek szembesülhessenek a valósággal, mert egyre kevesebb a vidéki nagymama, és egyre többen élnek városokban, belvárosokban, és egyre inkább elszakad egymástól az ember és a környezet.

Egyre inkább elfogadhatatlan egy gyermek vagy egy fiatal számára az, hogy ahhoz, hogy mi egy húst elfogyasszunk, ahhoz azt az állatot le kell vágni, meg kell ölni, ez számára teljességgel elfogadhatatlan, és nem tud különbséget tenni a társállat, a hobbiállat, illetve a haszonállat között – és ez nagyon nagy veszély a jövőre nézve. Tehát már eleve az iskolai oktatásban be kell mutatni, természetessé kell tenni, hogy igen, van olyan állat, amely azért jön a világra, hogy a mi táplálékunk legyen, és hogy ez az élet rendje, és hogy mi azért teljes felelősséggel tartozunk, hogy az az állat az élete során a lehető legjobb körülmények között tudjon felnőni, de ő akkor is a táplálékunknak jött a világra, és azért tartjuk. Ezt tehát egy nagyon komoly társadalmi felelősségvállalásnak, nagyon komoly társadalmi szerepvállalásnak kell megelőznie, mert van ebből egy nagy baj, és ha nem vigyázunk, akkor nagyon komoly veszélyt húzunk magunkra, a veszély a következőképpen néz ki: egyre több társadalmi, civil kezdeményezés van az állatjólét, az állatvédelem kapcsán, egyre inkább hallhatják önök is a bizottsági munkájuk folyamán, hogy divat kitiltani a ketreces tojást az üzletekből, csak a mélyalmosból származó a jó, s a többi, nem beszélve arról, hogy mondjuk a tojás az egyetlen teljes értékű táplálék, amely ráadásul olcsó, a legszélesebb közönség felé

pontosan a tojás tud eljutni. Ki kell mondanunk: ha a ketreces tojástermelést betiltjuk, akkor megháromszorozódik az előállított tojás ára, a 32 forintos tojás helyett 96 forint lesz az üzletben egy tojás. Ezt szeretnénk? Azt, hogy csak kiváltság lehessen tojást fogyasztani? Nem hiszem, hogy ez népelelmezési vagy társadalmi érdek lenne. De itt még nincs vége a rossz hírnek, a rossz hír az, hogy ráadásul sokkal veszélyesebb a mélyalmon keletkezett tojás, hiszen a nedves szalma és a szalmonellafertőzés kéz a kézben jár egymással, addig, míg a ketreces tojásnál ez teljességgel kiküszöbölhető és elkerülhető. Ez az egyik vonulata.

Mindenképpen hozzá kell tenni a következőt: és azt gondoljuk, hogy nem lesz igény olcsó élelmiszerre, vagy hogy nem fog megjelenni olcsó élelmiszer? De meg fog jelenni. De honnan fog megjelenni? Az Európai Unión kívüli országból fog majd megjelenni, ellenőrizetlen termelési körülmények közül fog megjelenni, és akkor jön a fipronil, hogyha a tojásnál maradunk, és hasonló, ami Ukrajnában és máshol megjelent. Miért akarjuk ezt?

Szerintem tartozunk annyival a gazdáknak Európában, hogy kimondjuk azt, hogy mindenkinek ugyanolyan termelési körülmények közül kell a termékét Európába behoznia. Nem lehet, hogy szemet hunyunk afelett, hogy az Európai Unión kívül mi zajlik, viszont a termékét pedig behozzuk, és odatesszük az európai termelők terméke helyére, mert bennünket pedig rákényszerítenek arra, hogy óriási befektetésekkel óriási fejlesztéseket hajtsunk végre, amelyek nem fognak megtérülni gyakorlatilag sohasem.

Nagyon komoly problémát jelent tehát mindez a kérdésselvetés, kifejezetten társadalmi együttműködésre és közös gondolkodásra van szükség. Nem megspórolható az agrárium társadalmasítása, mert valóban úgy lesz, hogy mi leszünk a felelősek, azok, akiknek a leginkább érdeke az, hogy egy fenntartható világban, egy fenntartható környezetben éljünk, ezek a gazdák, legyenek azok magyarok vagy európaiak! Hiszen a mi életünket, a mi megélhetésünket befolyásolja a leginkább az, hogy milyen időjárási viszony van, a városi ember maximum kényelmetlenséget érez azáltal, hogy mennyi időt kell légkondicionálatlan helyiségben eltöltenie, és azért ez egy óriási kérdés. Nincs az az erőfeszítés, amely akkora lenne, mint amit a gazdák tesznek az agrotechnikai eljárások korszerűsítésében, a kutatási eredmények realizálásában, hiszen ma már ott tartunk, hogy kifejlesztés alatt van az a szarvasmarhák számára készített takarmánykiegészítő, amely a metánkibocsátásukat csökkenti, tehát a klímavédő takarmány, és lehetne sorolni ezer ilyen lehetőséget, amely mind-mind megoldási javaslatot kínál azért, hogy egy fenntartható, élhető világban élhessünk.

Köszönöm szépen a kérdéseiket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Ahogy említettem is, kérdezem, hogy van-e még rövid kérdés vagy észrevétel az elhangzottak kapcsán. *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincsen, akkor megköszönöm ezt a bizottság tagjai részéről.

Köszönöm szépen a miniszter úrnak és segítő kollégáinak a jelenlétet és az éves beszámolóban előadott témákat, területeket, és ne csak egy év múlva találkozzunk, hiszen a parlamenti ülések és bármilyen szakmai rendezvény, konferencia még lehetőséget ad arra, hogy bizottsági tagjaink testközelben találkozzanak a miniszter úrral, ezt szeretném megköszönni. *(Dr. Nagy István: Köszönöm szépen!)*

Az első napirendi pontot lezárom.

DR. NAGY ISTVÁN agrárminiszter: Köszönöm a lehetőséget. *(Rövid szünet. – Az első napirendi ponthoz érkezett vendégek távoznak az ülésről.)*

**A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat
(Részletes vita)
(Vitához kapcsolódó bizottság)**

ELNÖK: Megnyitom a második napirendi pontot, amely a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról, rövidebb nevén a zárszámadásról szól, ennek a részletes vitáját fogjuk most megtartani. Ez egy speciális törvény, ezért engedjék meg, hogy szó szerint ismertessem az idevonatkozó szabályokat!

A bizottság részletes vita során megfogalmazott és az ülésen elhangzott véleményét a jelentés tartalmazza, míg az ülésen szóban is ismertett kisebbségi véleményt függelékként kell csatolni a részletes vitáról szóló jelentéshez. A kisebbségi véleményeket az előzetesen kiküldött formanyomtatványon, aláírva, a bizottsági ülést követően haladéktalanul kérjük leadni a bizottság titkárságára. A kisebbségi vélemény leadásához szükséges a jelentésről történő szavazásban való részvétel. A bizottsági és a kisebbségi vélemény csak olyan elemeket tartalmazhat, amelyek a bizottsági vitában bármely részről is elhangzottak. A tárgyaló bizottságok véleményét és a megfogalmazott kisebbségi véleményeket a plenáris ülésen folytatott vitában a Költségvetési bizottság által állított előadók fogják majd ismertetni.

Ennek ismeretében megnyitom a részletes vitát, annak is az első szakaszát, amely a határozati házsabályi rendelkezés 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak való megfelelést hivatott vizsgálni. Köszöntöm a kormány képviseletében Bécsi József főosztályvezetőt és Náray Katalin vezető-kormányfőtanácsost! – ha jól mondom a neveket. *(Náray Katalin bólint.)* Köszönöm szépen. Először is a kormány képviselőit kérdezem, hogy ebben az első vitaszakaszban bármilyen megjegyzést, hozzáfűznivalót, nyilatkozatot akarnak-e tenni. *(Bécsi József jelzésére:)* Igen. Megadom a szót.

BÉCSI JÓZSEF főosztályvezető (Pénzügyminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Köszöntök én is mindenkit! Bécsi József vagyok. A zárszámadástörvény-javaslat – ha szabad nekem is ezt a rövid kifejezést használnom – a 2018. évi költségvetés végrehajtásáról szól, ezt az államháztartásról szóló törvény szerint a kormány elkészítette, az Állami Számvevőszéknek megküldte, illetve az Országgyűlés elé betervezte. Az Állami Számvevőszék ezt a törvényjavaslatot megvizsgálta, és úgy találta, hogy az mindenben megfelel a jogszabályi előírásoknak, hűen, valósághűen mutatja be a költségvetési adatokat, információkat, illetve a költségvetés végrehajtása szabályszerű volt.

A kormány álláspontja alapján, illetve az Állami Számvevőszék ezen véleményét is figyelembe véve azt gondolom, hogy a házsabály idevonatkozó szakasza szerinti kérdésben a kormány részéről úgy tudok nyilatkozni, hogy ez megfelel az Alaptörvény 36. cikkéből eredő tartalmi és formai követelményeknek, illeszkedik a jogrendszer egységébe, megfelel a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek, valamint megfelel a jogalkotás szakmai követelményeinek is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Magam is szeretnék ezen első vitaszakaszhoz hozzászólni, így az ülés vezetését átadnám addig Czerván György alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Czerván György, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Az ülés vezetését átvettem, és megadom a szót Font Sándor képviselő úrnak.

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke: Köszönöm szépen. Ahogyan azt már mintegy kilenc éve tapasztaljuk, Magyarországon 2018-ban is folytatódott a sikeres gazdaságpolitika, és szerencsére a mezőgazdaság is kedvező évet zárhatott.

Emelkedett a kibocsátás, növekedett a hozzáadott érték, javult a jövedelmezőség, bővültek a beruházások, a nettó export magas értéket ért el, és a feldolgozott termékek aránya is nőni tudott az agrárexporton belül.

Ez utóbbi, a feldolgozott mezőgazdasági termékek exportjának növekedése régóta sokunk által emlegetett és elérni kívánt cél. Hosszabb utat kell még bejárni, amíg ez meghaladja az alapanyagok exportjának mennyiségét, de most láthatjuk, a folyamat elindult, a feldolgozóipar erősítésének eredményei elkezdtek megmutatkozni.

A mezőgazdaság kibocsátása 2018-ban a folyamatosan megfigyelhető növekedésnek köszönhetően újabb rekordszintet ért el. Az ágazat kibocsátása a 2018. évben 2.720,3 milliárd forint, amely folyóáron 4,8 százalékkal haladja meg az előző évit.

A bruttó hozzáadott érték folyó áron 3,2; változatlan áron 5,9 százalékkal haladta meg az előző évit, és javult a mezőgazdaság ágazati szintű jövedelmezősége is.

Ismételten eltelt egy esztendő, a zárszámadás számaiból pedig egyértelműen látható, hogy az ellenzék 2010 óta folyamatosan fenntartott víziója, mely szerint stratégiaileg hibás az agrárirányítás fő irányvonala, továbbra sem tud bizonyítást nyerni. Nem tud, mert a magyar mezőgazdaság nem ment és nem megy tönkre, ennek éppen az ellenkezőjét érzékelhetjük évről évre, azaz fejlődő íven halad tovább.

Fontos megjegyezni, természetéből eredően mindig vannak és lesznek is kihívások a mezőgazdaság előtt, vannak kezelendő kérdések egyes részterületeken, de úgy, ahogyan eddig ezeket kezeltük, ezután is fel vagyunk készülve a kihívások megoldására. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, és visszaadom az ülés vezetését az elnök úrnak.

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy ebben a vitaszakaszban bárki hozzá szeretne-e szólni. *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nem, akkor kérdezem, hogy ki az, aki egyetért azzal, hogy az előterjesztés eleget tesz a házszabály 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Aki ezzel egyetért, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Ez egyhangú.

Megnyitom a részletes vita második szakaszát. A bizottságunkhoz képviselői módosító javaslat nem került benyújtásra, és bizottsági módosító javaslat benyújtására sem érkezett javaslat. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy kíván-e valaki hozzászólni a részletes vita ezen szakaszához. *(Senki nem jelentkezik.)* Ha nem, akkor viszont a részletes vita lezárására teszek javaslatot. Kérdezem, ki az, aki egyetért azzal, hogy zárjuk le a részletes vitát. Aki egyetért vele, kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Egyhangú.

A házszabályi rendelkezéseknek megfelelően részletes vitáról szóló jelentést kell benyújtanunk, ennek az elfogadására teszek javaslatot. Ki az, aki egyetért azzal, hogy az előbb a felvezetésemben említett feltételeknek megfelelően nyújtsuk be a jelentést. Aki ezzel egyetért, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Ez többség. Köszönöm szépen.

Ezzel gyakorlatilag nincs olyan szavazás, amelyet még meg kellene ejtenünk, én legalábbis nem tudok ilyenről, a kormány, az előterjesztő képviselőjére is figyelek *(Bécsi József nemet int.)*, nincs ilyen, úgyhogy a második napirendi pontot is lezárom. Köszönöm szépen a kormány képviselőjét.

Egyebek

A harmadik napirendi pont az egyebek. Kérdezem, hogy kérdés, bejelentés van-e. *(Jelzésre:)* Igen, Magyar Zoltánnak adok szót.

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Csak jelezni szeretném, amit Steinmetz Ádám képviselő úr már több alkalommal megtett, hogy a Pócs János által vezetett Állattenyésztési albizottság ülése most már sorozatosan nem kerül összehívásra, gyakorlatilag amióta megalakult az új Országgyűlés, azóta sem – mellékesen jegyzem meg, hogy az előző ciklusban sem volt ilyen albizottsági ülés –, és szeretnék erre nyomatékosan újra kérést megfogalmazni. Jó néhány ügy van, amelyet ott érdemes lenne tárgyalni, a sertéspestis vagy éppen a szarvasmarhákval kapcsolatosan felvetett kérdések. Mint az Ellenőrző albizottság tagja is kérem arra az elnök urat, hogy most már hivatalos formában adjon erre utasítást, vagy nem tudom pontosan, milyen lehetősége van az elnök úrnak erre, de tegye meg, mert ez így most már a munka szabotálása sorozatosan. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem ismerem teljes mélységében a házszabály idevonatkozó részét, de tartok tőle, hogy utasítást nem adhatok neki – de majd megkérdezem a Titkárságot, hogy ezzel kapcsolatosan milyen mozgástere van az elnöknek egy ilyen kérés megfogalmazása után. Én is ösztökélem az albizottságot vezető elnök urat, hogy érdemi kérés és téma esetén hívja össze az albizottságot. Én, ahogy említettem, durván két héten belül szeretném a Szőlő-, bor-, pálinka albizottságot összehívni, idekapcsolódóan és tájékoztatásképpen ezt hadd tegyem meg itt ismét!

(Jelzésre:) Igen, Steinmetz Ádám!

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Ehhez a bizottsági üléshez egy kérdés: napirendre kerül-e a pálinkások ügye ezen, vagy csak szőlőtéma lesz előreláthatólag?

ELNÖK: Már milyen ügye?

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Mondjuk ez a neta-ügy például, ami már elég régóta van.

ELNÖK: Hogyne, elő, elő, előhívjuk, hogy a kormánynak mi az álláspontja. Tartok tőle, hogy nem különb, mint amit eddig tudtunk, ha jól érzékelem. Mintegy három évig a legalább hét gyógynövényt tartalmazó alkoholos italok és a pálinka a miáltalunk megfogalmazott jogszabályok alapján mentesült a neta befizetése, a neta-terhelés alól, ezt az Európai Unió megkifogásolta, pontosabban Magyarországról indított kifogásolás történt, hogy pontosítsak, de azt befogadták, és a kiterjesztést meg kellett tenni a pálinkára és a hét gyógynövényt tartalmazó alkoholos italokra is.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): A konkrét kérdésem, hogy lesz-e napirendi pont a pálinkával kapcsolatban, meg lesznek-e hívva itt a...?

ELNÖK: Igen, lesz.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Köszönöm szépen.

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Ha további kérdés, észrevétel nincs (*Senki nem jelentkezik.*), akkor az egyebek napirendi pontot is lezárom, és az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 24 perc)

Czerván György
a bizottság alelnöke

Font Sándor
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese